ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»

Пачалася падпіска на II квартал 2009 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы
63850 (індывідуальны)	10120	30360
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	9570	28710
63858 (ведамасны)	16170	48510
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	14740	44220

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

19 ЛЮТАГА 2009 г.
ЧАЦВЕР
№ 31 (26389)

Кошт 550 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

«БЕЛАРУСКІ ДОМ-2009» ЗДЗІЎЛЯЕ НОВЫМІ МАТЭРЫЯЛАМІ І ЦЭНАМІ

Гэтымі днямі ў Мінску праходзіць 30-я Міжнародная выстава жылля і будаўніцтва «Беларускі дом-2009».

Больш за 250 фірмаў з Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Польшчы, Германіі, Італіі, Ізраіля, Індыі дэманструюць наведвальнікам навінкі і ўжо папулярныя ўзоры будаўнічых матэрыялаў, паслуг і абсталявання.

З новых цікавых прапаноў мы б адзначылі эканамічныя электраабагравальнікі беларускай вытворчасці, супастаўляльныя па электраспажыванні са звычайнымі ставатнымі лямпамі напальвання. Такі абагравальнік, дастатковы для ацяплення памяшкання памерам у 20 квадратных метраў, прапануецца па цане каля 500 тысяч беларускіх рублёў. Пэўны інтарэс выклікаюць і элітныя фінскія печы з вулканічнага каменя. Яны напальваюцца да 70 градусаў усяго 14 кілаграмамі дроў і захоўваюць цеплыню ў хаце на працягу 10 гадзін. З мінусаў хіба што кошт — каля 3500 еўра. Праўда, як сцвярджаюць вытворцы, такая печ за 5-7 гадоў здольная акупіць выдаткі на ацяпленне газам або электрычнасцю. Прынамсі, менавіта такі вынік далі выпрабаванні, праведзеныя ў Эстоніі.

Даволі цікавай падалася прапанова беларускіх вытворцаў міжпакаёвых дзвярэй са Жлобіна. Яны прадэманстравалі шыкоўныя таніраваныя дзверы з масіву алешыны, коштам усяго 390 — 420 тысяч рублёў з улікам шклення, дзвярной каробкі і ліштвы. Цана за падобныя дзверы ў канкурэнтаў даходзіць да паўтара мільёна рублёў.

З навінак гэтага года, прадэманстраваных расійскімі фірмамі, мы б адзначылі дахавы матэрыял з пластыку, які тэхнічна нагадвае еўрашыфер Андулін, але на парадак больш эстэтычны і практычны, коштам у 40 тысяч рублёў за квадрат.

З тэндэнцый цэнаўтварэння парадавала патанненне драўніны. Так, вытворцы прафіліраванага бруса ў новым сезоне істотна знізілі цэны. Калі летась за кубаметр бруса прасілі да 500 еўра, то сёлета яго можна набыць за 300-350 еўра.

Таксама ў выставачным павільёне ў другі раз праходзіць спецыялізаваная выстава «Ландшафтны дызайн», якая прапануе да новага сезона цэлы шэраг «зялёных» сюрпрызаў.

Выстава прадоўжыцца да 20 лютага.

(Больш падрабязна тэму будматэрыялаў і будаўніцтва працягнем у адным з наступных нумароў.)

Дзмітрый ГУШЧЫНСКІ.

Перспектывы ўзаемаадносінаў Беларусі і ПАСЕ абмеркаваны ў Мінску

Перспектывы ўзаемаадносінаў Беларусі і Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы абмеркаваны ў Мінску на сустрэчы міністра замежных спраў Сяргея Мартынава з дэлегацыяй Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы (ПАСЕ), якую ўзначальвае старшыня Камісіі ПАСЕ па палітычных пытаннях Ёран Ліндблад.

Кіраўнік знешнепалітычнага ведамства пацікавіўся ў старшыні камісіі ўражаннямі ад візіту і праведзеных у беларускай сталіцы сустрэч. Ёран Ліндблад адзначыў, што знаходжанне ў Мінску было цікавым і плённым, праведзеныя абмеркаванні праходзілі ў адкрытай атмасферы.

Як паведаміў пазней журналістам міністр замежных спраў Сяргей Мартынаў, у час размовы з дэлегацыяй гаварылі аб тых праблемах, «якія існавалі на папярэднім адрэзку адносінаў паміж Беларуссю і ПАСЕ, а таксама аб магчымасцях супрацоўніцтва».

«Мы дамовіліся, што ўзаемадзеянне і абмеркаванне метадаў супрацоўніцтва будзе прадоўжана, перш за ўсё, па парламенцкай лініі. МЗС Беларусі будзе садзейнічаць гэтаму дыялогу», — дадаў міністр.

БЕЛТА.

П. Міклашэвіч спадзяецца на хуткае вяртанне Беларусі статусу спецзапрошанага ў ПАСЕ

Старшыня Канстытуцыйнага суда Беларусі Пётр Міклашэвіч выказаў надзею, што парламент краіны зможа ў бліжэйшы час атрымаць статус спецыяльна запрошанага ў Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы. Аб гэтым ён заявіў у ходзе сустрэчы з дэлегацыяй Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы на чале са старшынёй Камісіі па палітычных пытаннях ПАСЕ Ёранам Ліндбладам, паведамілі БЕЛТА ў Канстытуцыйным судзе.

На думку Пятра Міклашэвіча, вяртанне Беларусі статусу спецыяльна запрошанага будзе садзейнічаць больш эфектыўнай імплементацыі еўрапейскіх дэмакратычных прынцыпаў і стандартаў у нацыянальнае заканадаўства.

Таксама членам дэлегацыі ПАСЕ былі дадзены растлумачэнні па прававых падставах магчымасці адмены пакарання смерцю ў Беларусі і аб'явы мараторыю на выкананне гэтага віду пакарання. Пры гэтым звернута ўвага на тое, што Канстытуцыйны суд 11 сакавіка 2004 года вынес заключэнне па гэтым пытанні, у якім прызнаў неканстытуцыйнымі нормы Крымінальнага кодэкса Беларусі ў частцы адсутнасці ў іх указання на часовы характар пакарання смерцю.

БЕЛТА.

АСАБЛІВАСЦІ МІЁРСКАЙ РЫБАЛКІ

Жыхар Міёраў Васіль ГЕРАСІМАЎ з сябрам Цімкам.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Беларусі і Латвіі неабходна больш актыўна наладжваць вытворчую кааперацыю

Аб гэтым паведаміў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі на сустрэчы з прэм'ер-міністрам Латвіі Іварсам Годманісам, перадае карэспандэнт БЕЛТА. Цяпер паспяхова дзейнічае зборачная вытворчасць аўтамабіляў МАЗ, прычым машыны сертыфікаваны па еўрапейскіх стандартах. У бліжэйшы час Мінскі маторны завод прадставіць рухавік Еўра-4, і Беларусь зможа прапанаваць гэту прадукцыю Еўрасаюзу. Таксама паміж Беларуссю і Латвіяй вядуцца перагаворы аб сумеснай вытворчасці тралейбусаў. «Па выніках нашай сустрэчы мы павінны вырашыць пытанні па даверу плацяжоў у пастаўках тэхнікі не па перадаплаце. Думаю, што ўрад можа ўзяць на сябе такую адказнасць, каб падтрымаць узровень узаемнага гандлю», — сказаў Сяргей Сідорскі. У сваю чаргу прэм'ер-міністр Латвіі Іварс Годманіс адзначыў, што ў супрацоўніцтве дзвюх краін існуюць напрамкі, дзе можна падтрымаць і дапоўніць эканомікі адна адной. «Мы можам прапанаваць эфектыўныя аператыўныя і канкурэнтаздольныя каналы транзіту, перавалкі грузаў праз нашы парты», — канстатаваў ён.

АВАРЫЯ НА НАФТАПРАВОДЗЕ

Прарыў тэхналагічнага водаправода ў прамысловай зоне Міхалкі ў кіламетры ад Мазырскага НПЗ прывёў да аварыі. Струмень воднапясчанай сумесі пад ціскам пашкодзіў рэзервовы нафтаправод РУП «Гомельтранснафта «Дружба». Выхад нафты склаў каля васьмі кубічных метраў. На месцы аварыі ўсю ноч працавалі 14 адзінак тэхнікі МНС. Тэхналагічны працэс на МНПЗ не быў парушаны.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Минский городской центр недвижимости

УП «Минский городской центр недвижимости»

ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже имущества, обращенного в доход Республики Беларусь:

Лот № 1 – квартира № 25 и квартира № 26 (объединенные в одну квартиру общей площадью 153,5 м кв., жилой площадью 108,1 м кв.), расположенные по адресу: г. Минск, проспект Независимости, д. № 76а в г. Минске. Начальная цена – 561 718 000 белорусских рублей.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, условиями проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесение задатка, а также иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Порядок проведения торгов указан в условиях проведения аукциона.

Задаток в размере 56 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Аукцион состоится **06 марта 2009 года** в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по **04 марта 2009 года** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефон для справок: (017)227 48 36.

Экслібрыс «Звязды»

Дакумент — гэта не толькі факт, але і аргумент

«Хатынь. Трагедыя і памяць: Дакументы і матэрыялы» — так называецца новая кніга, дзякуючы якой расстаўляюцца ўсе кропкі над «і» адносна хатынскай трагедыі.

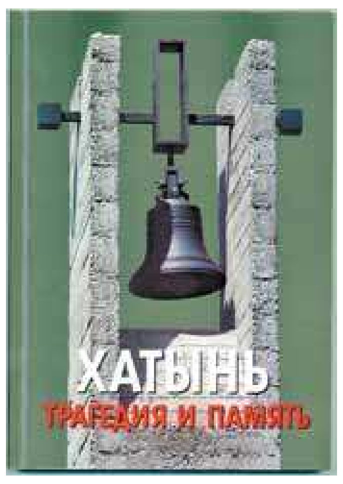

«Звязда» неаднаразова ўзнімала тэму фальсіфікацый і спекуляцый, звязаных з гісторыяй Вялікай Айчыннай вайны і, у прыватнасці, трагедыі Хатыні. Складальнікі зборніка знаёмяць чытача з усімі выяўленымі на сёння дакументамі пра знішчэнне фашысцкімі карнікамі 22 сакавіка 1943 года беларускай вёскі Хатынь і яе жыхароў, а таксама пра ўзвядзенне на месцы трагедыі мемарыяльнага комплексу, якому 5 ліпеня 2009 года споўніцца 40 гадоў.

Зборнік складаецца з дзвюх частак. Першая прысвечана непасрэдна хатынскай трагедыі, другая — гісторыі стварэння ДМК «Хатынь».

Значную дапамогу ў выданні зборніка аказаў прэзідэнт фонду «Гістарычная памяць» А. Дзюкаў (Масква).

Выданне ўключае дакументы Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь, Цэнтральнага архіва Камітэта дзяржаўнай бяспекі Беларусі, Белдзяржархіва навукова-тэхнічнай дакументацыі, іншых, а таксама асабістых архіваў сведкаў трагедыі Хатыні Уладзіміра Яскевіча і Аляксандра Жалабковіча, сваякоў Антона Бараноўскага. Пераважная большасць архіўных дакументаў у навуковы абарот уводзіцца ўпершыню.

Таццяна ПАДАЛЯК.

ISSN 1990 - 763X

Заробкі

Прыватнік без абмежаванняў

Дзяржаўнае рэгуляванне аплаты працы не з'яўляецца перашкодай для ўвядзення больш высокай тарыфнай стаўкі I разраду для арганізацый з замежнымі інвестыцыямі і арганізацый прыватнай формы ўласнасці. Пра гэта падчас сустрэчы з журналістамі паведаміла першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Марыяна ШЧОТКІНА.

Як нагадала Марыяна Шчоткіна, цяперашні механізм павышэння тарыфнай стаўкі I разраду абавязковы для дзяржаўных арганізацый і арганізацый з дзяржаўнай доляй у іх маёмасці. Разам з тым для арганізацый з замежнымі інвестыцыямі і арганізацый прыватнай уласнасці ён мае толькі рэкамендацыйны характар. Такія арганізацыі маюць поўнае права вызначаць тарыфную стаўку ў залежнасці ад свайго фінансавага стану. Такім чынам, падкрэсліла першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны, для прыватнага бізнэсу тут няма строгіх рамак.

Дарэчы, адзначылі ў міністэрстве, у снежні летась тарыфную стаўку, ніжэйшую за 77 тыс. рублёў, мелі 8,6 працэнта арганізацый прыватнай формы ўласнасці і 0,6 працэнта арганізацый з замежнымі інвестыцыямі, ад 77 да 215 тыс. рублёў — 62,1 працэнта арганізацый прыватнай формы ўласнасці і 23,2 працэнта арганізацый з замежнымі інвестыцыямі, а тарыфную стаўку больш за 400 тыс. рублёў — 0,7 працэнта арганізацый прыватнай формы ўласнасці і 14,7 працэнта арганізацый з замежнымі інвестыцыямі.

Сяргей ГРЫБ.

БЕЛИНВЕСТБАНК

ОАО «Белинвестбанк» извещает,
что Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 13.02.2009 зарегистрированы изменения в проспект эмиссии облигаций ОАО «Белинвестбанк» 15 выпуска.

С полной информацией можно ознакомиться на сайте банка

www.belinvestbank.by

Открытое акционерное общество «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк» УНП 807000028
Лицензия на осуществление банковской деятельности Национального банка Республики Беларусь № 3 от 27.10.2006 г.

18 марта 2009 года

Минский районный исполнительный комитет

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже трех земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов:

- в деревне Кайково Михановичского сельисполкома площадью 0,2292 га (кадастровый номер 623684202601000202), **начальная стоимость земельного участка 30 808 330 рублей;**
- в деревне Кайково Михановичского сельисполкома площадью 0,2320 га (кадастровый номер 623684202601000203), **начальная стоимость земельного участка 31 184 700 рублей;**
- в деревне Чуриловичи Михановичского сельисполкома площадью 0,1498 га (кадастровый номер 623684206601000196), **начальная стоимость земельного участка 25 011 000 рублей.**

УНП 600068187.

Антыкрызісная эканоміка

Увага — не толькі буйным

Сусветны крызіс закрануў экспартнаарыентаваную эканоміку Гомельскай вобласці. Ад 70 да 75 % прадукцыі, якая тут вырабляецца, ідзе на экспарт. Таму, калі партнёры пачалі цярпець ад сусветнага фінансавага крызісу, безумоўна, гэта адбілася і на экспартных узаемаадносінах, кажа старшыня камітэта эканомікі Гомельскага аблвыканкама Эльвіра КАРНІЦКАЯ.

— У лістападзе-снежні пайшлі неплацяжы з боку Украіны, незапатрабаванасць і неплацяжы з боку Расіі, таму летась у нас не атрымалася дасягнуць тых параметраў, якія былі запланаваныя па экспарце прадукцыі. Пры гэтым станоўчае сальда забяспечана, яно проста не дасягнула тых параметраў, якія нам былі зададзены. Сёння адна з асноўных задач — пашыраць геаграфію паставак. Іншага выйсця ў нас няма.

Сёлета трэба забяспечыць тэмп росту прадукцыі на ўзроўні 112,5 %, па інвестыцыях у асноўны капітал 119 %. Мы імкнёмся быць максімальна падрыхтаванымі да тых працэсаў, якія ідуць у сусветнай эканоміцы, прымаем меры, каб мінімізаваць наступствы, але з-за гэтага год будзе складаным. Асноўныя прыярытэты такія. Рэалізуючы прадукцыю на экспарт, мы зможам вярнуць валютную выручку ў краіну і забяспечыць эканоміку замежнай валютай, неабходнай для бесперабойнага функцыянавання тых галінаў, якія маюць патрэбу ў імпарце тавару або абсталявання. Другі напрамак — інвестыцыі ў асноўны капітал. Летась мы прыцягнулі ў эканоміку вобласці 2,4 трыльёна беларускіх рублёў. Практычна мільярд долараў ЗША. Штогод гэтая лічба павялічваецца, але сёлета акцэнт трэба рабіць на прыцягнутыя звонку крыніцы інвестыцый. Таму наша задача — выпрацаваць прапановы для буйных замежных інвестараў. Сёлета ў маніторынгу знаходзяцца 109 інвестыцыйных праектаў, але гэтага недастаткова. Трэці напрамак: гэта развіццё эканомікі ўнутры краіны за кошт у тым ліку самазанятасці насельніцтва і развіцця малога і сярэдняга бізнэсу.

Асноўны негатыўны ўплыў сусветныя тэндэнцыі зрабілі менавіта на экспартаарыентаваныя прадпрыемствы. Няхай гэта «Цэнтраліт», «Гомсельмаш», Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод, няхай гэта невялікая вытворчасць. У нас у Рагачове ёсць два вельмі добрыя, прыватныя, дастаткова буйныя прадпрыемствы — «Рэмеза» і «Рэмком». Яны стабільна працавалі ўсе гэтыя гады. У іх партнёры — Украіна і Расія. Зараз сітуацыя вельмі складаная. У іх пакуль партфеля заказаў практычна няма. Ёсць неплацяжы з таго боку. Таму і стаіць задача: падтрымаць не толькі самыя буйныя прадпрыемствы, але і ўсе прадпрыемствы-вытворцы. Зразумела, што для таго, каб стабільнай была сацыяльная сітуацыя, каб не страціць шмат рабочых месцаў, не скараціць плацяжы ў бюджэт, мы выяўляем для кожнай тэрыторыі горадаўтваральныя, валаўтваральныя, сістэмаўтваральныя прадпрыемствы, якія найбольш уплываюць як на сацыяльную сферу, так і на бюджэт, і асаблівую ўвагу будзем надаваць ім.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

Валютная выручка прадпрыемстваў у студзені скарацілася на 33,5 працэнта

Аб'ём валютнай выручкі беларускіх прадпрыемстваў у студзені 2009 года ў параўнанні з аналагічным перыядам 2008 года скараціўся на 33,5 працэнта і склаў $1,68 млрд. Аб гэтым паведамілі БЕЛТА ва ўпраўленні інфармацыі Нацыянальнага банка Беларусі.

Выручка ад экспарту тавараў зменшылася на 36,8 працэнта да $1,42 млрд і склала 84,5 працэнта ў аб'ёме валютнай выручкі. На долю выручкі ад экспарту паслуг прыпадае 14,7 працэнта, або $247,8 млн (скарачэнне на 1,5 працэнта), ад унутранага гандлю за валюту — 0,6 працэнта, або каля $10,6 млн (скарачэнне на 60,4 працэнта). Іншыя паступленні склалі $1,2 млн (рост на 16,8 працэнта). Паводле папярэдніх даных Нацбанка, каля 29,4 працэнта ўсёй валютнай выручкі забяспечана за кошт паставак у дзяржавы СНД, у тым ліку 24,7 працэнта — ад экспарту ў Расію.

БЕЛТА.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 18.02.2009 г. (для б/н разлікаў)

▲ 1 долар ЗША	2 820,00
▲ 1 еўра	3 559,12
1 латвійскі лат	5 022,71
1 літоўскі літ	1 028,80
1 чэшская крона	120,73
1 польскі злоты	724,69
▼ 1 расійскі рубель	77,42
1 украінская грыўня	341,82

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	36,4267
10 UAH	45,9741
1000 BYR	12,9586
EUR	44,1536

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Сярэдняя зарплата ў прамысловасці была ў снежні 2008 года на 8,8 працэнта вышэйшая, чым у сярэднім па Беларусі

На прамысловых прадпрыемствах Беларусі сярэдняя заработная плата ў снежні 2008 года склала Br1 млн 88 тыс.

Найбольш высокая заработная аплата ў снежні мінулага года была на прадпрыемствах нафтаперапрацоўчай прамысловасці — Br1 млн 978 тыс., чорнай металургіі — Br1 млн 838 тыс., хімічнай прамысловасці — Br1 млн 503 тыс.

У будаўнічых арганізацыях у снежні 2008 года сярэдняя зарплата склала Br1 млн 353 тыс.

На прадпрыемствах транспарту сярэдняя снежаньская зарплата дасягнула Br1 млн 114 тыс., у тым ліку аўтамабільнага — Br990 тыс., чыгуначнага — Br1 млн 96 тыс., трубаправоднага — Br1 млн 532 тыс., авіяцыйнага — Br1 млн 578 тыс.

У арганізацыях сельскай гаспадаркі Беларусі сярэдняя заработная плата работнікаў у снежні мінулага года складала Br644 тыс. (на 36 працэнтаў ніжэй, чым у сярэднім па рэспубліцы).

Запазычанасць арганізацый па крэдытах і пазыках на выплату заработнай платы па стане на 1 студзеня 2009 года была Br751,4 млрд, або 22,3 працэнта ад налічанага за месяц фонду заработнай платы.Найбольш высокая ўдзельная вага запазычанасці склалася ў арганізацыях Мінпрама (99,8 працэнта ад налічанага фонду заработнай платы), канцэрнаў «Беллеспаперапрам» (80,2 працэнта) і «Беллегпрам» (75,2 працэнта), а таксама ў арганізацыях Мінбудархітэктуры (37 працэнтаў).

У Беларусі сярэднямесячная заработная плата ў галінах бюджэтнай сферы ў мінулым годзе склала Br719,1 тыс. У снежні зарплата бюджэтнікаў складала Br834,7 тыс., або $380 (паводле прагнозу на канец года — $350). Яна зменшылася ў параўнанні з лістападам 2008 года на 0,5 працэнта (на Br4 тыс.).

У арганізацыях аховы здароўя сярэдняя заработная плата ў снежні мінулага года склалася ў памеры Br848 тыс., у тым ліку ўрачоў — Br1 млн 447 тыс., сярэдняга медыцынскага персаналу — Br821 тыс., малодшага медыцынскага персаналу — Br522 тыс.

Сярэдні заработак ва ўстановах адукацыі рэспублікі ў снежні мінулага года склаў Br724 тыс., у тым ліку настаўнікаў — Br795 тыс., прафесарска-выкладчыцкага складу — Br1 млн 784 тыс.

БЕЛТА.

Беларусь летась гандлявала са 183 краінамі

Тавары пастаўляліся на рынкі 139 дзяржаў, імпартавалася прадукцыя са 168 краін, паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

Асноўнымі гандлёвымі партнёрамі Беларусі летась былі Расія (47,2% усяго аб'ёму таваразвароту), Нідэрланды (8,2%), Украіна (6,8%), Германія «5%), Польшча (4,1%), Латвія (3,2%), Кітай (2,8%), Злучанае Каралеўства (2,4%), а таксама Бразілія і Італія.

Пастаўкі беларускіх тавараў у Расію па выніках 2008 года ў параўнанні з 2007 годам узраслі на 19,2% да $10,585 млрд і склалі ў аб'ёме экспарту рэспублікі 32,2%. Экспарт у Нідэрланды павялічыўся на 30% і дасягнуў $5,559 млрд (16,9% у агульным аб'ёме), ва Украіну — на 89,8% да $2,79 млрд (8,5%).

У цэлым Беларусь у 2008 годзе павялічыла аб'ём знешняга гандлю таварамі ў параўнанні з 2007 годам на 36,7% да $72,385 млрд. У тым ліку экспарт узрос на 35,5% і склаў $ 32,902 млрд, імпарт павялічыўся на 37,6% да $39,483 млрд.

БЕЛТА.

Цэны на харчовыя тавары за студзень павялічыліся на 3,3 працэнта

Цэны на харчовыя тавары ў Беларусі ў студзені 2009 года ў параўнанні са снежнем мінулага года павялічыліся на 3,3 працэнта, а ў параўнанні са студзенем 2008 года — на 18,2 працэнта, паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

Змяненне цэнаў на харчовыя тавары ў студзені гэтага года ў параўнанні з папярэднім месяцам дало 1,6 працэнта прыросту зводнага індэксу спажывецкіх цэнаў. У студзені больш за ўсё выраслі цэны на свініну (акрамя мяса без касцей), сала, ялавічыну першай катэгорыі, рыбу і морапрадукты — яны адпаведна павялічыліся на 2,6 працэнта, 4,6 працэнта, 5,3 працэнта і 9,3 працэнта. Узраслі таксама цэны на крупы і бабовыя на 2,1 працэнта, сыры — на 2 працэнты, макаронныя вырабы — на 2,3 працэнта. Пшанічная мука падаражэла на 1,3 працэнта, хлеб і хлебабулачныя вырабы — на 0,5 працэнта. Малако і малочныя прадукты павялічыліся ў цане на 1,4 працэнта, масла — на 1,7 працэнта. Кофе стаў даражэйшы на 9,7 працэнта, чай — на 14,4 працэнта. Бульба падаражэла на 11,4 працэнта, агародніна — на 23,2 працэнта.

Менш за ўсё падаражэў алей, алкагольныя напіткі і кандытарскія вырабы — цэны на іх выраслі адпаведна на 0,8 працэнта, 0,7 працэнта і 1 працэнт. Кансервы з агародніны сталі даражэйшыя на 1,9 працэнта, безалкагольныя напіткі — на 1,3 працэнта. Цэны на мяса птушкі знізіліся на 1,1 працэнта. Не змяніліся цэны на цукар.

БЕЛТА.

Беларусь заваліць Расію таннымі аўтамабілямі...

«Беларусь збіраецца заваліць расійскі аўтарынак таннымі машынамі, піша «Независимая газета»: у краіне цяпер працуе СП «Юнисон», якое збірае іранскія аўтамабілі Samand, але беларускім партнёрам удалося дамовіцца аб сур'ёзным пашырэнні мадэльнага рада. Калі ўсё пойдзе згодна з планам, то ўжо ў 2010 годзе ў Беларусі будуць збіраць па 60 000 аўтамабіляў».

І гэта, мяркуюць спецыялісты, будуць не толькі іранскія Samand, але і французскія Peugeot 206, а таксама Renault Logan.

«Беларускі аўтамабільны рынак актыўна развіваецца ў апошнія гады, аднак яго ёмістасці не хапае для таго, каб арганізаваць у краіне паўнавартасную вытворчасць», — заявілі на прадпрыемстве. Таму прынята рашэнне наладзіць у Мінску не проста зборку, а паўнавартасную вытворчасць аўтамабіляў, давёўшы адсотак лакалізацыі да 51 %. А гэта ўжо дазволіць практычна без выплаты пошлін пастаўляць машыны ў Расію. Акрамя таго, мяркуецца, што адначасова з пачаткам масавага выпуску аўтамабіляў беларускія ўлады ўвядуць высокія мытныя пошліны на ўвоз іншамарак па прыкладзе той жа Расіі. Каб абараніць інтарэсы ўласнага аўтапрама.

Антон ЗАПОЛЬСКІ.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў пісьменніка Васіля Ласковіча з 95-годдзем

Кіраўнік беларускай дзяржавы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў пісьменніка, члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Васіля Ласковіча з 95-годдзем. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе Прэзідэнта.

Прэм'ер-міністр Беларусі ўручыў дзяржузнагароды заслужаным людзям краіны

Асаблівую ўдзячнасць Сяргей Сідорскі выказаў працаўнікам прамысловых арганізацый, чые калектывы пастаянна нарошчваюць аб'ёмы вытворчасці. Сярод узнагароджаных — рабочыя, слесары, токары, мантажнікі, вадзіцелі, электрыкі, будаўнікі, ліцейшыкі. Медалём «За працоўныя заслугі» ўзнагароджаны генеральны дырэктар ВРУП «МЗКР» Віктар Бутко, памочнік генеральнага дырэктара Беларускага аўтамабільнага завода Пётр Карповіч, дырэктар ААТ «Брэсцкі камбінат будаўнічых матэрыялаў» Уладзімір Марозаў, дырэктар Гомельскага ліцейнага завода «Цэнтраліт» Міхаіл Сайкоў і іншыя.

Медалём Францыска Скарыны ўзнагароджаны дырэктар санаторыя «Белая Русь» Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Алег Невяркевіч, намеснік начальніка ўпраўлення культуры Мінскага гарвыканкама Анатоль Сабітаў, дырэктар, мастацкі кіраўнік дзяржаўнай установы «Музычная капэла «Санорус» Мінскай вобласці» Аляксей Шут.

БЕЛТА.

Дэлегацыя Еўрасаюза на чале з генсакратаром Савета ЕС Хаўерам Саланам наведае Беларусь

Дэлегацыя Еўрасаюза на чале з вярхоўным прадстаўніком па пытаннях агульнай знешняй палітыкі і палітыкі бяспекі ЕС, генеральным сакратаром Савета ЕС Хаўерам Саланам 18-19 лютага наведае Беларусь. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе МЗС. Запланаваны перагаворы дэлегацыі ЕС з міністрам замежных спраў Рэспублікі Беларусь Сяргеем Мартынавым. Асноўнай тэмай сустрэчы будзе бягучы стан і перспектывы супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Еўрасаюзам.

Нашы людзі на таксі... па-ранейшаму ездзяць?

У Маскве нядаўна прайшла першая антыкрызісная забастоўка: два дні вадзіцелі аднаго з самых буйных таксаматорных паркаў адмаўляліся выходзіць на працу, пратэстуючы супраць імклівага скарачэння сваіх даходаў. Згодна з паведамленнямі расійскіх сродкаў масавай інфармацыі, канфлікт вырашыўся хутка і проста — завадатараў акцыі проста звольнілі. Аднак праблема засталася: У СУВЯЗІ З КРЫЗІСАМ ПОПЫТ НА ПАСЛУГІ ТАКСІ СКАРАЦІЎСЯ. А якая сітуацыя цяпер у беларускіх перавозчыкаў? Па каментар мы звярнуліся да дырэктара транспартнай асацыяцыі «Сталічнае таксі» Канстанціна КУЗЬМЯНКОВА. У яе ўваходзяць усе 10 перавозчыкаў, што займаюцца такога кшталту перавозкамі ў Мінску.

— Сёння цяжка сцвярджаць нешта абсалютна адназначна, — сказаў Канстанцін Міхайлавіч. — Нейкія больш дакладныя высновы можна будзе зрабіць па выніках працы за сакавік. Рыхтуючыся даць адказы на вашы пытанні, я спецыяльна пагутарыў з прадстаўнікамі некалькіх перавозчыкаў. Сітуацыя ў іх розная: хтосьці гаворыць, што назірае зараз пэўнае змяншэнне аб'ёмаў перавозак пасажыраў, але ці звязана гэта напрамую з фінансавым крызісам — яшчэ пытанне.

Калі гаварыць пра тарыфы на перавозку пасажыраў, дык пераважная маса перавозчыкаў па Мінску мае іх сёння на ўзроўні 1580 рублёў за кіламетр праезду. Дзве дыспетчарскія службы вызначылі тарыф у памеры 1300 рублёў. Ці звярталіся перавозчыкі ў апошні час у органы цэнаўтварэння з просьбай аб іх магчымым павелічэнні? Як сёння ўвогуле працуюць прадстаўнікі гэтага бізнэсу?

— Прапаноў аб павелічэнні тарыфаў ад перавозчыкаў я пакуль не чуў. Напэўна, спрые сітуацыі, у прыватнасці, тое, што цана на паліва апошнім часам застаецца ранейшай, — адказаў Канстанцін Кузьмянкоў. — Што да цяперашніх умоў... Па-першае, адміністрацыямі раёнаў перавозчыкам даводзяцца пэўныя прагнозныя пакзчыкі па тэмпах росту, скажам, на гэты год — 10—12 працэнтаў, па-другое, многае залежыць ад канкрэтнага перыяду года. Ёсць нават такое паняцце, як сезонныя перавозкі. Скажам, у пачатку года, пасля навагодніх святаў, традыцыйна назіраецца пэўны спад колькасці людзей, што карыстаюцца паслугамі таксі. Летам перавозкі зноў актывізуюцца — да сезона масавых водпускаў, а падчас іх зноў традыцыйна бывае зацішша...

Сяргей РАСОЛЬКА.

Тры аўтамабілі трапілі ў ДТЗ

25-гадовы непрацуючы жыхар Маладзечна, які знаходзіўся за рулём «Фольксвагена», не змог размінуцца з аўтамабілем «Мазда», і машыны сутыкнуліся. Пасля гэтага «Мазда» выехала на паласу сустрэчнага руху, па якой ехаў аўтамабіль «МАН» са сталічным жыхаром за рулём. У выніку ДТЗ пацярпеў вадзіцель аўтамабіля «МАН» — ён змешчаны ў бальніцу, а двое яго пасажыраў, таксама мінчане, загінулі.

Ігар ГРЫШЫН.

Аляксандр ГРЫГАРАЎ:

«НАКОНТ ЦІХАНА І ДЗЕВЯТОЎСКАГА СКАЖУ ТАК: НАШЫ МЕДЫКІ НЕ МАГЛІ ПАМЫЛІЦЦА»

Беларускім алімпійцам у Ванкуверы-2010 запланавана заваяваць два алімпійскія медалі, на Гульнях-2012 — 25 медалёў. Пра гэта паведаміў міністр спорту і турызму Аляксандр Грыгараў, падводзячы вынікі спартыўнага года-2008. Галоўнымі спартыўнымі падзеямі мінулага года міністр назваў Год здароўя і XXIX летнія Алімпійскія гульні ў Пекіне.

— У цэлым год для нас склаўся ўдала, — падкрэсліў Аляксандр Грыгараў. — Рост паслуг, якія мы аказваем насельніцтву, павялічыўся ў параўнанні з 2007 годам на 129 працэнтаў, гэтым займаецца 800 арганізацый фізкультуры і спорту, іх колькасць летась вырасла на 150. Узмацнілася наша база, палепшылася яе тэхнічнае аснашчэнне». Летась Беларусь наведала 5 мільёнаў 300 тысяч замежных грамадзян. Пакуль вялікую колькасць турыстаў складаюць нашы суседзі з блізкага замежжа — расіяне, украінцы, прыбалты, аднак з кожным годам усё больш еўрапейцаў (італьянцы, туркі, палякі) прыязджаюць у нашу краіну. На 2,5 тысячы за апошні год павялічылася колькасць аграсядзібаў. Лідарам па прыёме турыстаў летась сталі сядзіба «Верас» Зэльвенскага раёна і сядзіба «Прылессе» Мінскага раёна, якія прынялі больш за 2 тысячы турыстаў кожная.

Падводзячы вынікі Алімпійскіх гульняў у Пекіне, Аляксандр Грыгараў назваў іх самымі паспяховымі ў суверэннай гісторыі нашай краіны. Рашэнне МАК аб дыскваліфікацыі беларускіх молатабойцаў Івана Ціхана і Вадзіма Дзевятоўскага міністр назваў «непрыемнай сітуацыяй» і выказаў сваё меркаванне на гэты конт. У прыватнасці, ён паведаміў, што ўсе беларускія атлеты перад адлётам у Пекін здавалі допінг-пробы, і «нашы медыкі не маглі памыліцца». Маглі памыліцца, паводле слоў А. Грыгарава, хіміка-аналітыкі пекінскай лабараторы. І юрысты з Англіі, Аўстрыі і Швейцарыі, якія працуюць з Ціханам і Дзевятоўскім, знайшлі шэраг неадпаведнасцяў ва ўзяцці допінг-проб. «Тры месяцы асабісты трэнер Ціхана Сяргей Літвінаў супрацюляўся, аднак потым усё ж пісьмова пацвердзіў мне, што яго падапечны ніякіх забароненых прэпаратаў не прымаў. Ад асобы трэнера і ўрача тое ж самае магу сказаць і я. Будзем чакаць суда, які і вынесе канчатковы вердыкт», — заявіў А. Грыгараў.

Наконт нядаўнага скандалу з асабістым трэнерам Івана Ціхана Сяргеем Літвінавым, які з'язджае з Беларусі, міністр паведаміў наступнае: «Усё было добра, калі ён прыехаў у Беларусь у 2003 годзе, працаваў з адным Ціханам, атрымліваў добрую зарплату, прэзідэнцкую стыпендыю, атрымаў кватэру ў цэнтры Мінска коштам 300 тысяч долараў. Як толькі яго падапечны спатыкнуўся, ён тут жа пачаў шукаць новае месца, дзе будзе больш спакойна. А трэба быць мужчынам і ісці да канца — гэта мая пазіцыя», — заявіў А. Грыгараў.

У працяг тэмы допінг-скандалаў міністр спорту падкрэсліў, што не верыць у сумленнасць заваявання кітайскімі спартсменамі 100 медалёў, з якіх 51 залаты. «Са мной пагаджаліся многія мае замежныя калегі і спецыялісты, з якімі мы на трыбунах назіралі за спаборніцтвамі. У прыватнасці, возьмем цяжкую атлетыку, вагавую катэгорыю, дзе выступаў наш Рыбакоў. Пасля першай спробы кітайца, які ўзяў «золата», я крыху «пашумеў» за кулісамі, бо спартсмен выканаў практыкаванне з памылкай. Мяне пераканалі, што ў другой спробе ён выправіцца. Так і адбылося. У выніку два сусветныя рэкорды за тры хвіліны. Гэта нерэальна. Сваё меркаванне я выказваў кітайскаму агенцтву «Сінь Хуа», паўтараю яго і зараз. У спорце падыходы да ўсіх краін і спартсменаў павінны быць аднолькавымі. Пакурыў марыхуаны Майкл Фелпс, потым папрасіў прабачэння і справу «замялі», чаму тады не прабачыць нашых Ціхана з Дзевятоўскім? Калі вырашылі змагацца з допінгам «мячом», гэты павінна тычыцца ўсіх», — заявіў А. Грыгараў.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

Тармазі!

Толькі за суткі на дарогах загінула адзінаццаць чалавек, трое з іх — дзеці

У аддзеле цацак супермаркету ўбачыла маленькага хлопчыка, які заліваўся слязьмі. Як аказалася, ён загледзеўся на жоўты эскалатар, а калі азірнуўся, то маці ўжо не было побач. Пакуль я суцяшала дзіця, маці знайшлася і шчаслівая сям'я пакінула аддзел.

А вось гераіні майго матэрыялу, на жаль, не змогуць вярнуць сваіх крывіначак...

Адна з жанчын ехала ў якасці пасажыркі на аўтамабіле «Audi-80» разам са сваёй сям'ёй. У выніку сутыкнення з грузавой аўтамашынай МАЗ побач з вёскай Баяры Бабруйскага раёна яна атрымала цяжкія раненні, а кіроўца легкавога аўтамабіля і трое пасажыраў — галава сям'і, яго 14-гадовая дачка і 7-гадовы сын — загінулі.

— Няшчасця удалося б пазбегнуць, калі б кіроўца іншамаркі не выехаў для абгону на паласу сустрэчнага руху, — адзначыў **галоўны спецыяліст аддзела арганізацыі міжведамасных узаемадзеянняў і прапаганды бяспекі дарожнага руху УДАІ МУС Беларусі Уладзімір СЦЯПАНАЎ.** — Чым ён думаў? Няўжо не ведаў, што ва ўмовах снегападу аўтамабілем з летняй гумай кіраваць немагчыма (на «Audi-80» былі шыны з летнім тыпам малюнка пратэктара. — **Н.Д.**) і што ён аўтаматычна паставіў пад пытанне ўсеагульную бяспеку на дарозе, як толькі выгнаў машыну з гаража. Дзяржаўтаінспекцыя заклікае ўсіх кіроўцаў, якія не маюць грошай на зімовую гуму, на перыяд снегападаў перасесці на грамадскі транспарт. Але і тым сумленным кіроўцам, якія прыслухаліся да рэкамендацый і «пераабуліся», таксама трэба быць надзвычай уважлівымі. Бо на заснежанай дарозе ніхто не застрахаваны ад заносу. Едзьце на мінімальнай хуткасці і пазбягайце неабгрунтаваных абгонаў.

Яшчэ адна жанчына страціла свайго сына на тэрыторыі Іўеўскага раёна Гродзенскай вобласці. Дарожна-транспартнае здарэнне адбылося таксама ў выніку сутыкнення іншамаркі з грузавым аўтамабілем. Памылку дапусціў не толькі кіроўца, які не ўлічыў умоў надвор'я і выехаў на сустрэчную паласу. Папярэдзіць смерць сына магла і сама маці. Калі б 5-гадовы хлопчык быў прышпілены, то вынік, магчыма, быў бы зусім іншы.

— Нават у тым выпадку, калі маці не мае магчымасці набыць спецыяльнае дзіцячае крэсла, то, згодна з правіламі дарожнага руху, яна павінна сама прышпіліцца на заднім сядзенні аўтамашыны, а дзіця ўзяць на рукі, — падкрэсліў Уладзімір Сцяпанаў.

Усе ДТЗ, у якіх загінулі людзі, адбыліся ў выніку выезду на сустрэчную паласу руху на недапушчальнай ва ўмовах снегападу хуткасці. Рэзкія змены надвор'я ні для каго не былі сюрпрызам, бо яшчэ напярэдадні СМІ папярэджвалі, што надвор'е пагоршыцца. Тым не менш, з-за вар'яцтва асобных смельчакоў, якія зламаўшы галаву несліся на летняй гуме, людзі страцілі сваіх блізкіх. Беражыце сябе і сачыце за прагнозам надвор'я.

Надзея ДРЫЛА.

Кібервыклікі

У Беларусі пачашчаюцца выпадкі камп'ютарных злачынстваў

Упершыню сутыкнуцца са злачыннасцю ў інфармацыйнай прасторы праваахоўным органам Беларусі давялося больш як дзесяць гадоў таму. І сёння на гэту праблему не могуць закрываць вочы ні праваахоўныя органы, ні правайдары, ні карыстальнікі. Несуцяшальную дынаміку кіберзлачыннасці прывёў **Ігар ЧАРНЕНКА, начальнік упраўлення па раскрыцці злачынстваў у сферы высокіх тэхналогій МУС,** на семінары па праблемах папярэджання гвалту ў СМІ і сетцы інтэрнэт. Летась было выяўлена 1614 злачынстваў — істотна больш, чым у 2007 годзе (996 злачынстваў), што ўжо казаць пра 1998 год (толькі чатыры выпадкі)...

Пры гэтым колькасць кіберзлачынстваў расце прапарцыянальна павелічэнню камп'ютарнага парка краіны і колькасці карыстальнікаў, — запэўніў начальнік упраўлення. Паводле прыведзеным ім інфармацыі, у 2000 годзе на 100 сем'яў у Беларусі даводзілася два камп'ютары, а праз сем гадоў — ужо 26. Ёсць і лічбы, якія дазваляюць ацаніць распаўсюджанасць інтэрнэту — сёння ў краіне каля трох мільёнаў карыстальнікаў, паслугі якім прапануюць больш як 38 правайдараў. Ігар Чарненка развеяў міф пра тое, што хакеры, — як правіла, дзеці і падлеткі: у Беларусі пераважная большасць злачынцаў у сферы інфармацыйнай бяспекі — дарослыя людзі, якія часцей за ўсё маюць карыслівыя матывы, а не жаданне прадэманстраваць свой узровень камп'ютарнага майстэрства. Таму нярэдкія і выпадкі вымагання праз інтэрнэт...

Спадар Чарненка падкрэсліў, што заканадаўства Беларусі ў сферы барацьбы з кіберзлачыннасцю патрабуе ўдасканалення і далейшага развіцця. «Неабходна заканадаўча рэгламентаваць парадак узаемадзеяння інтэрнэт-правайдараў з праваахоўнымі органамі, перш за ўсё вызначыць тэрміны і меры забеспячэння захаванасці базы звестак аб трафіку».

Падчас семінару кампетэнтныя асобы праваахоўных органаў, навукоўцы азнаёмілі журналістаў не толькі з юрыдычнымі, але і псіхалагічнымі, сацыялагічнымі аспектамі асвятлення крымінальнай тэматыкі.

Зоя ВАРАНЦОВА.

Абзац

■ Хуткая дапамога ў Беларусі летась выязджала 420 разоў па лжывых выкліках, расказала БЕЛТА намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі меддапамогі Міністэрства аховы здароўя Людміла Жылевіч. 45 тыс. выклікаў былі бязадраснымі — «хуткую» выклікалі на адрас, якога не існуе.

■ **Супрацоўнікі Гомельскай мытні разам з міліцыянерамі канфіскавалі партыю незадэклараванага тавару на суму Br443 млн. Падчас рэйду быў затрыманы аўтамабіль «Газэль», якім кіраваў грамадзянін Расіі. У салоне знаходзілася 442 бензапілы «Цунамі». Уладальнік грузу ўехаў у Беларусь, мінуючы пункт мытнага афармлення.**

■ Самыя буйныя ў свеце вытворцы і аператары мабільных тэлефонаў дамовіліся аб выпуску ўніверсальнага зараднага прыстасавання ўсіх марак тэлефонаў. Такое рашэнне прынятае на Сусветным мабільным кангрэсе, які праходзіць у Барселоне (Іспанія). Цяпер у 27 краінах Еўрасаюза выкарыстоўваецца больш за 30 відаў зарадных прыстасаванняў. Як мяркуецца, навінка паступіць у продаж да 2012 года.

■ **Кітайскі тэлежурналіст 17 лютага пасля падзення з даху 25-павярховага будынка атрымаў цяжкія траўмы, але застаўся жывы. Рэпарцёр мясцовай тэлестанцыі праводзіў здымкі падчас моцнага ветру. Яго даставілі ў бальніцу ў вельмі цяжкім стане.**

Поўны абзац

■ **ЗАГС Масквы больш за 6 гадоў адмаўляецца выдаваць пасведчанне аб нараджэнні і зарэгістраваць дзіця, якога бацькі назвалі БОЧ РВФ 260602. Да гэтай пары хлопчык жыве таксама без медыцынскага поліса. Яго імя расшыфроўваецца як Біялагічны Аб'ект Чалавека роду Вароніных-Фраловых, які нарадзіўся 26 чэрвеня 2002 года. Усе спробы чыноўнікаў пераканаць бацькоў прысвоіць дзіцяці больш прывычнае імя ні да чаго не прывялі. Сям'я шукала падтрымкі ў Страсбургскім судзе, але там разглядаць справу адмовіліся. У Галоўным упраўленні ЗАГС Масквы назвалі яшчэ некалькі незвычайных імёнаў дзяцей, якія былі зарэгістраваныя летась, — два хлопчыкі па імені Север, адзін Дэльфін, Вецер і Анёл. Дзяўчатак назвалі Лунай і Галавікторыяй. Раней зарэгістраваныя такія імёны, як Салат Латук, Авіядыспетчар, Проста Герой, Зара-Зараніца, Воля, Віягра, Прахалода і Прыватызацыя. А ў Варонежскай вобласці сёлета ў студзені ЗАГС выдаў пасведчанне аб нараджэнні дзяўчынкі па імені Расія Кіцэнка.**

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ДВАНАЦЦАЦІПУДОВАГА БЫЧКА

спрабаваў вывезці на прыгарадным цягніку жыхар Хойнікаў 50-гадовага ўзросту, які нідзе не працаваў. А калі дакладней, дык 185 кілаграмаў ялавічыны. А тут — міліцыя, якая і затрымала яго. На пытанне «дзе ўзяў?» мужык доўга не выкручваўся. Прызнаўся, што разам з двума сябрукамі ўкраў мяса з ахоўваемай тэрыторыі мясцовага спажывецкага таварыства.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

«ДАПАМОГА» З УКРАІНЫ

У пас. Мухавец Брэсцкага раёна міліцыя затрымала беспрацоўнага з Украіны, які на «Мерседэсе» перавозіў 2170 кг цяляціны. Дакументаў на мяса, коштам каля 24 млн рублёў, не было і яго канфіскавалі. А ў доме жыхаркі в. Павіцце Кобрынскага раёна знайшлі гарэлку ўкраінскай вытворчасці без акцызных марак Беларусі. Прыхаваная «Хорціца» пацягнула на 10 мільёнаў.

НЕ ДАЧАКАЛАСЯ

Каб хутчэй трапіць у спісы курсантаў аўташколы і атрымаць вадзіцельскае пасведчанне, жыхарка Баранавічаў заплаціла знаёмаму хлопцу 980 тыс. рублёў. Ён паабяцаў за гэтыя грошы ўладкаваць жанчыну на вучобу. Хлопец грошы ўзяў і знік. Праз месяц даверлівая пайшла скардзіцца ў міліцыю. Маўляў, ні грошай, ні вучобы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

«Забараніць продаж спіртных напояў у дні выдачы авансу і зарплаты»

З такой прапановай выступіла Упраўленне ўнутраных спраў Мінскай вобласці. Мінаблвыканкам падтрымаў гэту ініцыятыву, нават нягледзячы на тое, што новы метад барацьбы з алкагалізмам істотна адаб'ецца на памеры выручкі ў крамах. Самае галоўнае, каб людзі, атрымаўшы грошы, прынеслі іх дадому, а не прапілі.

— «Дзень цвярозасці» не будзе прыпадаць на канкрэтную дату месяца, бо ў такім разе людзі не абмінуць набыць спіртное напярэдадні, — адзначыла старшы інспектар Упраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі УУС Мінаблвыканкама Марыя ЖОЛАБАВА. — У першую чаргу будзем арыентавацца на буйныя прадпрыемствы, такія, як «Беларуськалій», «БелАЗ». Хутчэй за ўсё, гэта будзе пятніца ці субота, бо на выхадныя дні прыпадае найбольшая колькасць злачынстваў у бытавой сферы, больш за ўсё людзей затрымліваецца супрацоўнікамі міліцыі падчас распіцця алкаголю ў грамадскіх месцах. У Мінску і Мінскай вобласці 14 лютага ўжо прайшоў Дзень цвярозасці. Вынікамі мы задаволеныя: у гэты дзень не зафіксавана ніводнага злачынства ў быце.

Надзея ДРЫЛА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ВА УКРАІНЕ ЎВЕСНУ ЗВОЛЬНЯЦЬ ДВА МІЛЬЁНЫ ЧАЛАВЕК

Украіне пагражае новая хваля скарачэнняў, лічаць у Дзяржаўнай службе занятасці. Увесну на рынку працы могуць апынуцца 2 млн супрацоўнікаў, якія пакуль працуюць у рэжыме няпоўнай занятасці. Аналітыкі чакаюць масавых скарачэнняў у прамысловасці, гандлі і сферы паслуг.

THE TIMES СКЛАЛА СПІС САМЫХ ВЯДОМЫХ ПАЛІТЫКАЎ-П'ЯНІЦ

Адстаўка міністра фінансаў Японіі Сіоці Накагава, які нядаўна з'явіўся ў п'яным выглядзе на сустрэчы «вялікай сямёркі», ізноў давяла, што алкаголь пагражае палітыкам мноствам бедаў. Аднак гэта не перашкаджае ім любіць спіртное. The Times склала спіс самых вядомых выпівак са свету палітыкі.

Сваімі п'янымі выхадкамі праславіўся, напрыклад, брытанскі міністр замежных спраў шасцідзясятых гадоў Джордж Браун. Калі верыць слыху, то аднойчы падчас афіцыйнага прыёму ў Перу Браун запрасіў патанчыць нейкую асобу ў фіялетавым. На гэта быў адказ: «Не, па-першае, вы п'яны. Па-другое, гэта не вальс, а нацыянальны гімн Перу. А па-трэцяе, я не жанчына, а архібіскуп Лімы». Пазней міністр у нецвярозым стане накрычаў на прэм'ера і неўзабаве падаў у адстаўку.

У любым выпадку, брытанцу далёка да расійскага прэзідэнта Барыса Ельцына. Расійскі лідар аднойчы быў настолькі п'яны, што не змог выйсці з самалёта падчас візіту ў Ірландыю, у іншы раз спатыкнуўся на сцэне, а неяк — і зусім спрабаваў дырыжаваць ваенным аркестрам.

Уінстан Чэрчыль паводзіў сябе значна больш стрымана, але таксама не цураўся алкаголю. Перад адпраўкай на англа-бурскую вайну ён узяў з сабой 18 бутэлек скотчу, 36 бутэлек віна і 6 бутэлек брэндзі. За ўсю сваю палітычную кар'еру ён не адмаўляўся ад алкаголю, хоць у яго было строгае правіла: ніякага моцнага алкаголю да сняданку. У канцы жыцця ён заўважыў: «Я атрымаў ад алкаголю больш, чым ён ад мяне».

Прыхільнасць да выпіўкі была не самой дрэннай рысай прэзідэнта ЗША Рычарда Ніксана, хоць і прычыняла клопаты супрацоўнікам яго адміністрацыі. Брэнт Скоўкрафт, яго памочнік, успамінае, што ў разгар араба-ізраільскай вайны 1973 года на тэрміновы начны званок п'яны ў вусцілку Ніксан адказаў: «А мы можам ім сказаць «не»?»

Калі ва ўсім свеце ідзе барацьба з п'янымі кіроўцамі, то ў Аўстраліі падумваюць аб праверцы на алкаголь для палітыкаў. Гэтая прапанова не пазбаўлена падстаў: прэм'ер-міністр Кевін Рад у 2007 годзе засвяціўся ў нью-йоркскім стрыптыз-бары, а яго папярэднік Джон Говард прызнаў, што выступаў перад парламентам, выпіўшы «пару бутэлек паўднёвааўстралійскага чырвонага».

Брытанскі прэм'ер пачатку мінулага стагоддзя Герберт Генры Асквіт і зусім меў мянушку «Пад мухай», паколькі выпіваў рэгулярна і на працягу амаль усяго жыцця.

ДЗЕ Ў СВЕЦЕ ЖЫЦЬ ДОБРА?

Даследчы Legatum Institute апублікаваў «Рэйтынг глабальнага дабрабыту 2008». Паводле вынікаў гэтага даследавання, лепш за ўсё жыць у Аўстраліі. ЗША занялі шосты радок фінальнай табліцы, Расія — 57-ы.

Складальнікі рэйтынгу ўлічвалі некалькі фактараў: жыхары той або іншай краіны павінны мець магчымасць вольнага выбару; яе ўрад павінны быць эфектыўным, невялікім і сумленным; для «бедных» краін галоўнай мэтай павінна быць павышэнне дабрабыту, а для «багатых» — паляпшэнне якасці жыцця насельніцтва; клімат і стан навакольнага асяроддзя ўплываюць на ўзровень шчасця; аснова росту эканомікі — вольнае прадпрымальніцтва і таму падобнае.

У першую дзясятку рэйтынгу дзяржаў, дзе жыць лепш за ўсё, увайшлі: Аўстралія, Аўстрыя, Фінляндыя, Германія, Сінгапур, ЗША, Швейцарыя, Ганконг (фармальна — адмысловы адміністрацыйны раён Кітая), Данія і Новая Зеландыя. На апошнім, 104-м месцы, апынуўся Емен.

У постсавецкіх дзяржавах найбольш прыемнае жыццё ў жыхароў Эстоніі, якая заняла 36-е месца, падзяліўшы яго з Уругваем. Латвія на 41-м месцы (разам з Венгрыяй), Казахстан — на 56-м, Расія — на 57-м, Украіна — на 68-м (разам з Македоніяй), Узбекістан — на 80-м (разам з В'етнамам), Малдова — на 83-м (разам з Гандурасам).

Для параўнання, Францыя і Вялікабрытанія — на 14-м месцы, Ізраіль — на 20-м, Італія — на 25-м, Кувейт — на 30-м, Тайланд — на 35-м, Бразілія — на 43-м, Саудаўская Аравія — на 45-м, Кітай — на 54-м, Венесуэла — на 58-м, Турцыя — на 61-м, Індыя — на 70-м.

ЗА ТЫХ, ХТО Ў МОРЫ!

Ёсць нагода

19 лютага адзначаецца Сусветны дзень кітоў. Заснаваны ён быў у 1986 годзе, калі Міжнародная кітовая камісія спыніла больш як 200-гадовае бязлітаснае вынішчэнне гэтых марскіх млекакормячых і ўвяла забарону на камерцыйны кітовы промысел.

Права на паляванне было захаванае толькі для некаторых карэнных народнасцяў — абарыгенаў Чукоткі, Аляскі, Грэнландыі і карыбскай краіны Сент-Венсінт і Грэнадзіна, для якіх гэты промысел з'яўляецца «традыцыйнай асновай жыццядзейнасці», і для навукоўцаў — у даследчых мэтах. Ды й тым кітовая камісія штогод выдзяляе пэўны ліміт здабычы. Мараторый дзейнічае і цяпер — паляванне на кітоў і гандаль іх мясам ва ўсім свеце забаронены. Праўда, з яго па ўласнай волі выйшлі Нарвегія (у 1993 годзе) і Ісландыя (у 2006), дзе камерцыйная здабыча кітоў вядзецца.

Дарэчы, гэты дзень лічыцца днём абароны не толькі кітоў, але ўвогуле ўсіх марскіх млекакормячых. Часта эколагі аб'ядноўваюцца і прысвячаюць дзень аднаму канкрэтнаму ўнікальнаму іх віду, якому пагражае небяспека знікнення.

Напрыклад, у 2007 годзе група навукоўцаў абвясціла аб магчымым знікненні з твару зямлі кітайскага азёрнага дэльфіна. Калі хоць адзін экзэмпляр не будзе знойдзены ў найбліжэйшыя гады, Сусветны саюз аховы прыроды прызнае гэты від вымерлым — прычым, у выніку дзейнасці чалавека... Таму абарона патрэбна ўсім ім — ад сіняга кіта, самага вялікага млекакормячага на планеце, да самага рэдкага насельніка мораў — міжземнаморскага цюленя-манаха.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже недвижимого имущественного комплекса – оздоровительного лагеря «Теремок», расположенного по адресу: Брестский район, Тельминский с/с, д. Щебрин.

Брестский областной союз потребительских обществ (Продавец) совместно с ЧУП «Белкоопроект» Белкоопсоюза (Организатор аукциона) проводят повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущественного комплекса – оздоровительного лагеря «Теремок», расположенного по адресу: Брестский район, Тельминский с/с, д. Щебрин.

Начальная цена снижена на 50 % и составляет 1 140 000 000 белорусских рублей с НДС.

Размер задатка составляет 1 % от начальной цены, сумма задатка 11 400 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет организатора аукциона – р/с 3012000003910 в ОАО «АСБ Беларусбанк», филиал 510 МФО 153001603, УНН 100105073 ОКПО 01790429 (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Задаток согласно Условий проведения аукциона № 7/09 от 09.02.2009 г., без НДС»).

Аукцион состоится **02.03.2009 года** в 13.00 по адресу: г. Брест, ул. Советская, 25, 2-й этаж, актовый зал.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **27.02.2009 г.** включительно с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, пр. Победителей,17, 12-й этаж, каб. 1211.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Плата за участие в аукционе составляет 257 290 белорусских рублей и перечисляется участниками на расчетный счет организатора аукциона (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Плата за участие в аукционе согласно Условий проведения аукциона № 7/09 от 09.02.2009 г., в том числе НДС 18 %).

Вознаграждение организатора аукциона составляет 1 % от продажной стоимости объекта и уплачивается победителем аукциона (помимо оплаты за объект) на расчетный счет организатора аукциона в течение 5-ти банковских дней с даты проведения аукциона.

Подробное извещение опубликовано в газете «Рэспубліка» от 28.06.2008 г. № 119.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10-ти рабочих дней с даты проведения аукциона. Право собственности на объект переходит от Брестского областного союза потребительских обществ к победителю аукциона после полного расчета по договору купли-продажи объекта.

Объект продается без условий.

Переход права пользования земельным участком будет осуществлен в соответствии с действующим законодательством РБ.

Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

Контактные телефоны: (8017) 226 78 84, 226 94 83, (8029) 720 56 49, (8029) 623 17 58.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже обращенных в доход государства объектов недвижимого имущества:

№ лота	Объект	Общая площадь (кв.м)	Адрес	Начальная цена (бел. руб.)	Задаток
1	Незавершенное строительством законсервированное капитальное строение, 3-этажная кирпичная пристройка к корпусу № 17 «а»	1598,4	г. Молодечно, улица В. Гостинец, 67	643 647 060	5 %
2	Площадка для сбора мусора	94,20		5 137 830	10 %
3	Теплопункт, (корпус № 11)	101		19 607 670	10 %
4	Ремстройцех и столярная мастерская (корпус № 12)	431,8		63 316 080	10 %
5	Бассейн оборотного водоснабжения	пл. застр. 464		64 437 930	10 %
6	Склад металла заготовительный резной (корпус № 10)	626,5		95 126 400	10 %
7	**1)** Корпус 16 Б, АСУП *(1216,1 кв.м)*; **2)** прессовый участок пластмасс, (пристройка к корпусу № 16 Б), *199,1 кв.м*; **3)** пристройка к складу готовой продукции к корпусу 16 Б, *422,1 кв.м*; **4)** склад готовой продукции (корпус 16 Б), *397,1 кв.м*; **5)** два металлических навеса для хранения тары при корпусе 16 Б *(142 кв.м, 119 кв.м.)*; **6)** пристройка к складу готовой продукции к корпусу 16 Б, *298,2 кв.м.* г. Молодечно, ул. В. Гостинец, 67			543 024 000	5%
8	Здание столовой (3-этажное, с подвальным помещением и помещением трансформаторной подстанции; в т.ч. оборудование — трансформатор ТМ 400/10/04; ТРП	5378,2	г. Молодечно, ул. В. Гостинец, 67	1 753 449 525	50 000 000
9	Одноэтажное кирпичное здание (состоит из столярного цеха, лесопильного цеха, кран-балки)	851,1	г. Молодечно, ул. Элеваторная, 5	349 178 850	10 %
10	Административное здание (2-этажное кирпичное)	474,9		418 047 480	10 %
11	Бокс гаражный	92,8		37 120 680	10 %
12	Шиферный склад	130,4		48 987 180	10 %
13	Здание участка литья пластмасс	187,4	г. Молодечно, ул. Замковая, 19	97 972 200	10 %
14	Административный корпус (2-этажный кирпичный)	576,1	г. Молодечно, ул. Нагорная, 5	383 867 164	10 %
15	Одноэтажное кирпичное здание конторы	135	г. Молодечно, ул. Чарота, 16	83 348 501	10 %
16	Изолированное производственное помещение малярного участка	352,3	г. Молодечно, ул. Промышленная, 4.	76 104 000	10 %

Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 16.01.2009 г. Аукцион состоится **24 марта 2009 г.** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 326. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **23 марта 2009 г.** до 17.00 по указанному адресу.

Тел: (8 017) 224 61 34. Наш сайт в интернете: www.rlt.by.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости», УНП 690324015

Объявление, вышедшее в газете «Звязда» № 29 (26387) от 17 февраля 2009 г., считать недействительным.

Открытое акционерное общество ОАО «Торговый центр «Уручье»

проводит отчетно-выборное собрание акционеров 21.03.2009 г. в 13.00 в магазине по адресу: г. Минск, ул. Руссиянова, 36.

Повестка дня:

1. Об итогах финансово-экономической деятельности за 2008 год.
2. Отчет Ревизионной комиссии.
3. Утверждение годового отчета, распределение прибыли, утверждение годового баланса.
4. Выборы Наблюдательного совета.
5. Выборы Ревизионной комиссии.
6. Об аннулировании акций, выкупленных на баланс Общества.
7. Об увеличении номинальной стоимости акций и уставного фонда за счет собственных источников.
8. О внесении изменений и дополнений в Устав Общества.
9. О проведении закрытой подписки на акции.
10. О выкупе акций Общества на баланс Общества.

Регистрация участников собрания 21.03.2009 г. с 12.30 до 13.00 с предъявлением паспорта или доверенности на право участия и голосования на собрании.

УНН 101081643. **Наблюдательный совет.**

Знаменковский сельский исполнительный комитет
Логойского района Минской области
ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
**по продаже земельных участков
для строительства и обслуживания жилого дома**

Лот № 1 земельный участок № 1 площадью 0,1614 га, расположенный по адресу: д. Карцовщина, стартовая цена 1442500 белорусских рублей;

Лот № 2 земельный участок № 2 площадью 0,1615 га, расположенный по адресу: д. Карцовщина, стартовая цена 1443400 белорусских рублей;

Лот № 3 земельный участок № 1 площадью 0,1674 га, расположенный по адресу: д. Загорье, стартовая цена 1237600 белорусских рублей;

Лот № 4 земельный участок № 2 площадью 0,1052 га, расположенный по адресу: д. Загорье, стартовая цена 777700 белорусских рублей;

Лот № 5 земельный участок № 3 площадью 0,1964 га, расположенный по адресу: д. Загорье, стартовая цена 1452000 белорусских рублей;

Лот № 6 земельный участок № 4 площадью 0,1381 га, расположенный по адресу: д. Загорье, стартовая цена 1021000 белорусских рублей;

Размер задатка — 10 % стартовой цены участка проплатить на р/счет Знаменковского сельисполкома № 3600619050053 ф-л 611 АСБ «Беларусбанк», 518, г. Логойск, УНП 600181564, код платежа 04901.

Порядок проведения аукциона оговорен в Положении о его проведении.

Аукцион состоится **19 марта 2009 года** в 10.00 по адресу: д. Знаменка Логойского района Минской области. Заявления на участие и необходимые документы принимаются до **18 марта 2009 г.** до 13.00 по вышеуказанному адресу.

Телефоны: (801774) 59335, 59336, 1435553.

Фонд «Гомельоблимущество»
снимает с аукционных торгов,
объявленных на 25 февраля 2009 г., Лот № 3.
Извещение о проведении аукционных торгов было опубликовано в газете «Звязда» 12 февраля 2009 г. УНН 400243904.

ОАО «Белтрубопроводстрой»
сообщает, что 20 марта 2009 года в 11.00 в актовом зале акционерного общества по адресу: 220123, г. Минск, ул. М. Богдановича, 129 состоится общее собрание акционеров с повесткой дня:

1. Отчет генерального директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности за 2008 год и основных направлениях деятельности Общества на 2009 год.
2. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проделанной работы за 2008 год и ознакомление Общества с заключением аудиторской проверки за 2008 год.
3. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2008 год.
4. О выплате дивидендов за 2008 год и утверждение использования чистой прибыли в 2009 году.
5. Об утверждении отдельных решений, принятых Советом директоров.
6. Утверждение новой редакции Устава предприятия.
7. Избрание членов выборных органов Общества.
8. О вознаграждении членов Совета директоров и Ревизионной комиссии.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. М. Богдановича, 129 (отдел ценных бумаг) с 9 марта 2009 г.

Регистрация участников собрания с 9.00 до 10.45 по месту проведения собрания.

Для регистрации участников при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.

Сведения по телефонам: 334 30 31, 334 33 83.

УНП 100364117. Дирекция ОАО «Белтрубопроводстрой».

Вниманию акционеров ОАО «Белгорхимпром»
Очередное общее собрание акционеров состоится
19 марта 2009 года в 13.00
по адресу: г. Минск, пр. Машерова, 17 в актовом зале.

ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Отчет об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год и основных направлениях деятельности в 2009 году.
2. Отчет Ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2008 год.
3. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2008 году.
4. Об утверждении годовой бухгалтерской отчетности за 2008 год.
5. Об утверждении порядка распределения чистой прибыли и выплате дивидендов за 2008 год.
6. Об утверждении направлений использования чистой прибыли в 2009 году.
7. Об утверждении суммы средств, направляемых на благотворительную деятельность и оказание безвозмездной помощи в 2009 г.
8. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
9. Об установлении вознаграждения для членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Регистрация акционеров 19 марта 2009 г. с 10.00 до 12.30.

УНП 600024712.

**Открытое акционерное общество
«Витебский приборостроительный завод»**
извещает своих акционеров (представителей) о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится по адресу: г. Витебск, ул. Гагарина, д. 4 (клуб завода).

Собрание состоится 26 марта 2009 года.
Начало собрания — 14.00.

ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2008 году. Утверждение основных целевых прогнозных показателей социально-экономического развития Общества на 2009 год.
2. Отчет Наблюдательного совета о проделанной работе в 2008 году.
3. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2008 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2008 год.
5. Утверждение распределения и использования чистой прибыли, расходов на потребление, выплате дивидендов за 2008 год.
6. Утверждение направлений использования чистой прибыли и расходов на потребление на 2009 год.
7. Об утверждении изменений в Устав Общества.
8. Об избрании членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии Общества.
9. Утверждение размера вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Регистрация участников собрания с 13.00 до 13.45.
Для регистрации при себе иметь паспорт, представителям — доверенности.

УНН 300048171. Наблюдательный совет.

Кіношна-крымінальны варыянт

Кампанію падлеткаў у Круглым злавілі на крадзяжы 20 мабільных тэлефонаў і 10 фотакамер.

Тры вучні Рубежскай сярэдняй школы, якія жывуць у вёсцы Марцэнавічы, прыехалі ў Круглае і ажыццявілі ў мясцовым універмагу сцэнар крадзяжу, неаднаразова ўбачаны ў папулярных крымінальных стужках.

16 лютага пасля закрыцця ўнівермага падлеткі схаваліся ў падвале, а ўначы наведалі гандлёвыя пункты індывідуальных прадпрымальнікаў, якія арандуюць плошчы. Яны забралі мабільныя тэлефоны і фотакамеры і пад раніцу схаваліся зноў. Але збегчы і змяшацца з натоўпам (як у кіно) школьнікі не паспелі. Крадзёж быў выяўлены, і міліцыя хутка затрымала аднаго з удзельнікаў начных падзеяў у падвале, іншых — у гандлёвых памяшканнях. Старэйшы з кампаніі вучыцца ў 9-м класе — яму 17 гадоў, два іншыя — вучні 6-га класа.

Алена КАЗЛОВА.

ПАДВОРАК НА ЧАТЫРЫ ПАКАЛЕННІ

У Нарэйшах трымаюцца за ўласную гаспадарку

Адпачыць на прызбе вялікай сям'і даводзіцца нячаста (Аляксандр і Галіна ПАГРАБІЦКІЯ разам з дачкой Марынкай і бацькам Іосіфам Ігнатавічам).

Свірскі пасялковы Савет, бадай, адзін з самых вялікіх па колькасці населеных пунктаў у Мядзельскім раёне. У яго склад уваходзяць 33 вёскі, у якіх больш за 3 тысячы жыхароў. Зусім няшмат, калі мець на ўвазе тое, што каля 2 тыс. з іх жывуць у Свіры, Камарове і Канстанцінаве. Няцяжка падлічыць, колькі людзей у сярэднім прыпадае на астатнія 30 паселішчаў.

Практычна трэцяя частка месцічаў — пенсіянеры. Мабыць таму апошнім часам з году ў год змяншаецца колькасць свойскай жывёлы. Калі ў 2007-м вяскоўцы трымалі 310 кароў, то сёлета на падворках засталося толькі крыху больш за 200: пагалоўе «мінусуе» даволі хуткімі тэмпамі. Праўда, лічыць старшыня Свірскага пасялковага Савета Віктар Субач, прыватны статак далей змяншацца не будзе. Ужо дасягнуты пэўны «мінімум». Цяпер жывёлу маюць у асноўным людзі сярэдніх гадоў, старыя ўсё больш ад яе адмаўляюцца — не па сілах ужо. Аднак збыць тую ж карову ніхто не спяшаецца, паколькі трымаць выгадна. Па-першае, сябе забяспечваеш малаком, смятанай, тварагом, маслам. Таксама ж лішкі можна без усялякіх цяжкасцяў здаць дзяржаве.

На тэрыторыі Свірскага пассавета малако збірае мясцовы малаказавод. Малакавозы штодня і тралююць па ўсёй Мядзельшчыне. Дарэчы, у прамым сэнсе даязджаюць да кожнага падворка. Вяскоўцам варта толькі вядро выставіць каля сядзібы ды пазначыць прозвішча. Астатняе зробяць прадстаўнікі малзавода: дакладна пазначаць колькасць, тлустасць і г.д. Памыляцца тут нельга, паколькі са свайго боку кожны месціч уласную «статыстыку» вядзе.

Рэалізацыя малака — даволі прыбытковая справа. Цяпер расцэнкі такія: 600 рублёў за літр (гэта «базавы» кошт) плюс 75 руб. надбаўкі. Акрамя гэтага за кожныя 500 л чалавек атрымлівае «бонус» — дадатковыя грошы. Як заўважае Віктар Субач, гэта важкі стымул для вяскоўцаў. Мабыць таму вынікі на прыватных падворках такія, што яшчэ некалькі гадоў таму сярэдні калгас мог бы пазайздросціць. Летась жыхары вёсак Свірскага пассавета здалі дзяржаве 740 тон малака (самы лепшы паказчык у раёне) — у сярэднім па 2905 літраў ад каровы. Сёлета хоць колькасць жывёлы зменшылася, але ж аб'ёмы рэалізацыі з кожнага падворка паранейшаму нядрэнныя.

У невялікіх вёсках мала кароў: дзе па 2-3, а, да прыкладу, у Нарэйшах — 10. Чаму я выбраў менавіта гэтае паселішча? Тут усё проста — у Нарэйшах жыве сям'я, якая летась здала больш чым 10 тон малака! Нельга было не завітаць да гэтых руплівых гаспадароў. У Нарэйшах зараз 54 падворкі, дзе жывуць 89 чалавек. Цікавы ўзроставы расклад: 53 пенсіянеры, 34 — у працаздольным узросце і двое дзяцей. Апошнія — дзве дачкі Паграбіцкіх — Света і Марына.

Паграбіцкія перабраліся ў Нарэйшы 16 гадоў таму. Гэта родная вёска Галіны Іосіфаўны, тут яна нарадзілася і вырасла, тут жывуць яе бацькі. Праўда, дачка спачатку і не арыентавалася на вёску — «уцякла» (як цяпер з усмешкай узгадвае), спрабавала стаць мінчанкай. Жанчына працавала на заводзе халадзільнікаў, а яе муж Аляксандр Антонавіч — на трактарным. Аднак жыццё распарадзілася інакш: праз некалькі гадоў прыехалі яны ў Нарэйшы да бацькоў Галіны. У Мінску жыллёвае пытанне вырашыць не ўдалося, а ў вёсцы ўсё ж быў свой куток. Дарэчы, з бацькамі яны жывуць і дагэтуль. Спачатку ўладкаваліся ў мясцовую гаспадарку (цяпер гэта СВК «Свірскі край»), дзе Галіна і цяпер на свінаферме працуе. А Аляксандр — у Нацыянальным парку, лесніком. Звычайная вясковая сям'я, якая трымаецца традыцыйнага ладу жыцця ў глыбінцы. У іх разам з бацькамі добры кавалак зямлі — цэлы гектар. Зразумела, апрацоўваць такія плошчы няпроста, аднак калі разабрацца, то толькі такім чынам магчыма задаволіць уласныя патрэбы. На прысядзібным участку вырошчваюць усю неабходную гародніну і бульбу, а таксама сеюць збожжавыя на корм свойскай жывёле. Зусім нядаўна Паграбіцкія трымалі чатыры каровы, а зараз засталася толькі адна. Чаму так выйшла? Справа ў тым, што вельмі не шанцуе — увабралася хвароба ў жывёлу, вось і засталіся з адной толькі карміцелькай. Але і цяпер здаюць даволі шмат малака — за студзень рэалізавалі 311 літраў. Напэўна ж, адчулі, што справа выгадная.

— Паглядзім як пaступіць у далейшым, — разважае Галіна Іосіфаўна. — Цяпер у вясковым статку засталося толькі 10 кароў, таму радоўку прыходзіцца пасвіць літаральна раз на паўтара тыдня. Цяжка будзе, калі прыйдзецца некалькі дзён адбываць, у тым выпадку, калі набудзем сабе яшчэ кароў. Можа якую загарадку зробім і будзем асобна пасвіць, то тады адразу і купім. Усё ж такі грошы за здадзенае малако — добрая прыбаўка да сямейнага бюджэту.

Так лічыць і Аляксандр, бо для таго, каб падымаць дзвюх дачок, патрэбны немалыя сродкі. Праўда, разам з бацькамі значна лягчэй — яны ва ўсім дапамогуць. Да прыкладу, калі на падворку было больш жывёлы, то даводзілася ўсё лета сенаваць — нарыхтоўвалі на зіму 30 вазоў сена, трэба ж нацягацца.

Бацька Галіны, Іосіф Ігнатавіч Руткоўскі, у гэтай вёсцы нарадзіўся і жыве ўсё жыццё. Уласную хату пабудаваў у сярэдзіне 1960-х, калі пайшоў на свой хлеб. Старому споўнілася 70 гадоў, яго жонцы Леанардзе Адольфаўне — 63. Кажуць, што калі працавалі ў калгасе, то ўласная гаспадарка меншая была, бо ўсюды паспець было вельмі цяжка. Гэта як пайшлі на пенсію, то «разжыліся». Зараз і бацькам дапамагаюць: бацьку 93 гады, маці — 86. Атрымліваецца, што з вялікага падворка кормяцца чатыры пакаленні (ад Светы і Марыны — да іх прадзеда і прабабулі).

— У гэтых мясцінах спрадвеку былі моцныя гаспадары — людзі заўжды трымалі вялікую гаспадарку, — заўважае 70-гадовы Іосіф Ігнатавіч Руткоўскі, бацька Галіны. — У Нарэйшах у лепшыя часы было 180 кароў. Гэта цяпер старым ужо не па сілах мець жывёлу, таму збываюць. Але карову здадуць, а козачку купяць, каб малако сваё было.

Непадалёк жыве і другая дачка Іосіфа Ігнатавіча — выходзіць, што рэальна прыходзіцца апрацоўваць больш за гектар зямлі. Таму трымаюць каня (як кажа Ігнатавіч, каб добра гаспадарыць, патрэбны конь альбо трактар), таксама ў гаспадарцы шэсць свіней, куры, качкі. Мяса сабе ўдосталь хапае, яшчэ і прадаюць. Атрымліваецца, што практычна ўсё харчаванне — з уласнага падворка. У аўтакраме купляюць толькі хлеб ды якія прысмакі дзецям (цукеркі, ёгурты, напіткі, чыпсы). «Стацыянарную» краму ў Нарэйшах зачынілі, бо не знайшлі прадаўшчыцы (некалькі жанчын, якія тут дагэтуль працавалі, па розных прычынах надоўга не затрымліваліся). Але ці не кожны дзень прыязджае «крама на колах» — ходзяць як дзяржаўныя машыны, так і прыватнікі прадукты вяскоўцам прывозяць.

— Пенсію спраўна атрымліваем, дзеці таксама зарабляюць — дык няўжо ж не пражывём? — заўважае Іосіф Руткоўскі. — Трэба толькі па магчымасці трымацца сваёй гаспадаркі. Тады не прападзеш...

Мікалай ЛІТВІНАЎ,
Мядзельскі раён.
Фота аўтара.

«З варагаў у грэкі» будзем ездзіць па навуцы

Над стварэннем такога міжнароднага турысцкага маршруту даследчыкі Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору будуць працаваць сумесна з прадстаўнікамі Міністэрства спорту і турызму Беларусі. Прынамсі, такія дамоўленасці ёсць, прагучала на «круглым стале» ў Акадэміі навук.

Навука, якая звяртаецца да мінуўшчыны Беларусі, можа дапамагчы ў вырашэнні шмат якіх практычных пытанняў, адзначыў доктар гістарычных навук Аляксандр Лакотка. Дзеля гэтага падрыхтавана шматтомнае выданне «Архітэктура Беларусі: нарысы эвалюцыі ва ўсходнеславянскім і еўрапейскім кантэксце». Выйшлі ў свет 5 з 16 кніг унікальнага энцыклапедычнага выдання «Гарады і сёлы Беларусі», у якім будзе адлюстравана гісторыя больш за 24 тысячы населеных пунктаў краіны.

Дзеля чаго? Напрыклад, манаграфія «Гісторыка-культурныя ландшафты Беларусі» дазволіць распрацаваць праграмы і вызначыць лакальныя гісторыка-культурныя тэрыторыі для развіцця турызму ў Беларусі. У выніку гэтай працы праведзена навуковая атрыбуцыя больш чым 6 тысяч помнікаў гісторыі і культуры. Пад увагу навукоўцаў патрапіла звыш 900 носьбітаў народнай творчасці, народных майстроў, фальклорных аб'ектаў, цэнтраў народных промыслаў і рамёстваў. Створаны карты 52 турысцкіх зон, а напрыканцы года плануецца выданне кнігі «Турысцкая мазаіка Беларусі».

Але турысты сёння «клююць» на тыя мясціны, дзе ёсць нейкая іскрынка, прагучала заўвага з вуснаў прадстаўніка Міністэрства спорту і турызму. Сапраўды так. Іншая справа — падумаць, што можа стаць такой іскрынкай у Беларусі, дзе быццам бы акрамя прыроды няма нічога, што можа здзівіць еўрапейцаў. Вельмі дзіўна, калі такія думкі гучаць з вуснаў людзей, якія павінны ўмець пераўтварыць і падаць як цуд літаральна кожны помнік, які ёсць на нашай зямлі, не важна — замежнікі прыедуць на яго глядзець ці нашы ж суграмадзяне. Менавіта навукоўцы могуць падказаць, як зрабіць звыклае цікавым. Без распрацоўкі новых маршрутаў і аднаўлення гістарычных аб'ектаў цяжка прасоўваць сябе як турысцкую краіну.

Аднаўленне гістарычнай часткі Мінска не засталося без увагі навукоўцаў. Па заказе ўнітарнага прадпрыемства «Мінскграда» выкананы раздзел «Гісторыка-культурная спадчына горада». Быў створаны гісторыка-архітэктурны апорны план, дзе зроблена прапанова аб значным пашырэнні ахоўных тэрыторый, у тым ліку забудовы 30-50 гадоў XX стагоддзя, што захавала б важны пласт гістарычнай тканіны горада.

Пад увагу даследчыкаў Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору трапляюць розныя бакі жыцця беларусаў, развіццё традыцыйных мастацтваў на нашай зямлі, станаўленне іх духоўнай культуры. Шматтомнае выданне «Беларусы» можа стаць базай навуковага забеспячэння развіцця нацыянальнай культуры, нездарма яно было адзначана прэміяй Прэзідэнта краіны «За духоўнае адраджэнне».

Ларыса ЦІМОШЫК.

36,6°

Незвычайныя спосабы прадоўжыць сваё жыццё

Агульнавядома: курэнне і алкаголь скарачаюць жыццё, а фізкультура — падаўжае. Але гэта далёка не ўсе фактары. Напрыклад, вы ведаеце, што прыгожы краявід з акна падаўжае ваша жыццё на пару гадоў, а заніжаная самаацэнка — укарочвае гадоў на сем?

Дакладна ўстаноўлены фактары, якія добра ўплываюць на жыццё чалавека:

— наяўнасць хатніх жывёл: + 2 гады
— добры сэкс: + 4 гады
— замужжа (жаніцьба): + 7 гадоў
— пазітыўны настой: + 9 гадоў
— рэлігійнасць: + 7 гадоў

Адмоўны ўплыў аказваюць:

— беспарадак у доме: -1 год
— павышаны ўзровень шуму: - 1 год
— развод: - 3 гады
— дрэнная пастава: - 2 гады
— недасыпанне: - 5 гадоў.

Погляд

ХТО НА НОВЕНЬКАГА?

«Калі аднаго з кіраўнікоў сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва раёна выбралі дэпутатам Палаты Прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, мы сутыкнуліся з праблемай: дзе знайсці вартую замену? — падзяліўся начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Карэліцкага раёна Гродзенскай вобласці Уладзімір АСЦЮКЕВІЧ. — Прапаноўвалі запоўніць вакансію кімсьці з самых здольных спецыялістаў мясцовых гаспадарак, але ніхто з іх не праявіў жадання. Вось і давялося прызначыць старшынёй СВК чалавека з «Райпалівазбыту».

Калі раней на пасаду старшыні калгаса была процьма ахвотных, то зараз знайсці добрага кіраўніка — задача не з лёгкіх. Як ні круці, а прэстыж гэтай пасады кануў у Лету.

Як адзначыў **дацэнт Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў АПК «БДАТУ» Іван ШАКОЛА**, аб гэтым сведчыць і тое, што на курсы павышэння кваліфікацыі рэзервістаў нярэдка адпраўляюць загадчыц фермаў, спецыялістаў па кармах, інжынераў па тэхніцы бяспекі...

Толькі за апошнія 4 гады змянілася 104 адсоткі кіраўнікоў СВК. Найбольш высокая змяняльнасць кіраўнікоў сёння ў Мінскай і Гомельскай абласцях.

— Гэтыя лічбы выклікаюць хваляванне, — сказаў **генеральны дырэктар НПЦ па земляробстве НАН Беларусі Фёдар ПРЫВАЛАЎ**, — бо кнігу гісторыі палёў ніхто не вядзе, а свой статут у чужой хаце не заўсёды прыжываецца. А калі і прыжываецца, то не так хутка, як хацелася б.

Адным словам, ад асобы многае залежыць. І калі яна падабраная няправільна, то нават за кароткі час можа быць наламана нямала дроў.

Праблема пастаўлена. Для таго ж, каб знайсці шляхі вырашэння гэтай праблемы, трэба «ўскрыць» прычыны яе з'яўлення. Менавіта гэта я паспрабавала зрабіць з дапамогай людзей, якія звязалі свой лёс з аграрнай галіной яшчэ ў той час, калі гэта было больш чым прэстыжна.

Асноўныя прычыны замены старшыняў СВК:

1) «Рэарганізацыя СВК, інтэграцыя з больш рэнтабельнай гаспадаркай».

2) «Былы старшыня не справіўся са сваімі абавязкамі».

3) «Кіраўнік сыходзіць па ўласным жаданні».

4) «Безумоўна, усе мы людзі, бываюць сітуацыі, звязаныя са станам здароўя».

5) «На пенсію з гонарам».

6) «Перавод на больш высокую пасаду».

На пытанне «ў чым прычына нежадання стаць кіраўніком сельскагаспадарчай арганізацыі?» большасць рэспандэнтаў адказвае: «Я што, на вар'ята падобны(ая)? Работа старшыні калгаса — адна з самых нервовых і складаных. Ды і заробак не нашмат большы за зарплату галоўных спецыялістаў».

Цікава, а што яшчэ, акрамя заробку, стрымлівае патэнцыйных кіраўнікоў СВК?

1 — «выбіраць не выпадае»

Як высветлілася, палохае іх як колькасны, так і якасны састаў работнікаў.

— У нашым раёне яскрава адчуваецца дэфіцыт рабочых рук, — кажа **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Сенненскага раёна Генадзь САБЫНІЧ**. — На 450 трактароў маем толькі 360 механізатараў. У жывёлагадоўлі недахоп работнікаў часткова кампенсуем за кошт рэканструкцыі фермаў: усталёўваем малакаправоды, кормараздатчыкі.

А вось ва Ушацкім раёне на 10 гаспадарак не хапае ўсяго двух аграномаў, двух заатэхнікаў і аднаго ветэрынара.

— Нас больш хвалюе якасны састаў кадраў, — адзначае **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Ушацкага раёна Аляксандр ВАЙЦЯНКОЎ**. — Не ўсе работнікі, на жаль, вылучаюцца стараннасцю і адказнасцю. Некаторыя працуюць па прынцыпе «абы з рук хутчэй». А любому кіраўніку хацелася б мець граматных і адданых сваёй справе спецыялістаў. У нашай сітуацыі перабіраць не даводзіцца, бо няма з каго выбіраць. Раней сам узначальваў гаспадарку ў Шумілінскім раёне. Здаецца, столькі людзей пражывае ў раёне, а тую самую даярку паспрабуй знайсці. «Я лепш мятлой у горадзе памахаю, але кароў даіць не пайду», — стандартны адказ на прапанову.

«Начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Лідскага раёна Ян ПАЛЬЧЫС: «Раней складалі анекдоты пра Пецьку і Васіля Іванавіча, а зараз пра старшыню калгаса і даярку Машу. Адкуль тут будзе прэстыж?» ...

Што казаць, і на тое, што людзі не жадаюць працаваць у сельскагаспадарчай арганізацыі, ёсць свае прычыны. Гэта і невысокая зарплата, асабліва зімой, і часам ненармаваны працоўны дзень, і адсутнасць выхадных, і...

— Але самае галоўнае, на мой погляд, каб у чалавека было прызванне, цяга да работы на зямлі, — перакананы **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Карэліцкага раёна Уладзімір АСЦЮКЕВІЧ**. — Вось да нас у раён не так даўно прыехалі ветурач і заатэхнік. Абодвух накіравалі ў адну і тую ж гаспадарку, абодвум выдзелілі кватэры. Тым не менш заатэхнік, у адрозненне ад ветурача, працуе быццам з-пад палкі і, думаю, доўга там не затрымаецца. І тут нават не ў матэрыяльным заахвочванні справа, бо сярэдняя зарплата галоўных спецыялістаў у раёне не самая маленькая — перавышае мільён.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Месца старшыні СВК засталося, вось толькі прэстыж знік...

2 — «п'янства не загана?»

«А спосаб выжывання, — лічаць вясковыя аматары выпіць. — Працуеш ад ранку да вечара толькі для таго, каб дзеці былі апранутымі і накормленымі. А сам свету белага не бачыш. Вып'еш — і не так горка робіцца на душы».

Заліваючы гора гарэлкай, нядоўга і «патануць». Тым больш без выратавальнага круга, якім можа і павінен выступіць наймальнік.

— Сапраўды, ад пазіцыі кіраўніка залежыць многае, — лічыць **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Акцябрскага раёна Віктар РАШЭТНІКАЎ**. — Калі ён з першага дня даў зразумець, што п'янага не павінна быць на працы, то з часам парадак у гаспадарцы будзе наведзены. Для гэтага, магчыма, мэтазгодна першы час нават прымяніць дыктатарскія метады і трымаць работнікаў у страху. А калі адразу не звярнуць увагі на праблему, то работнікі разбэсцяцца яшчэ больш і пачнуць «хадзіць на галаве».

3 — «А мы і не выходзілі з крызісу...»

«Крызіс страшны толькі для тых людзей, якія маюць грошы. А ў нас лішніх ніколі не было. Жывём ад палучкі да палучкі, — сумна ўсміхаецца маці траіх дзяцей, якая ўсё свядомае жыццё праводзіць на ферме (яе маці таксама была апаратарам машыннага даення). — І як у народзе кажуць, «лета ўвесь год корміць» — гэта пра нас. Добра папрацуем улетку на прыватнай гаспадарцы — дык зімой трошкі лягчэй».

Але калі работнікам СВК баліць галава аб тым, як пракарміць, апрануць і абуць сваіх дзяцей, то старшыні, акрамя сваёй сям'і, трэба падумаць і пра дзяцей сваіх падначаленых. «З якіх сродкаў на гэты раз выплаціць зарплату людзям?», «як пагасіць крэдыт на зарплату, які банк выдае СВК штомесяц?», — гэтыя пытанні свідруюць мозг штодзень.

4 — «людзі ж бачаць»

— У адным СВК гаспадарыў кіраўнік, якога ў свой час я сам і вылучыў, — расказвае **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Бешанковіцкага раёна Ігар КУЗНЯЦОЎ**. — Але ў сувязі з мадэрнізацыяй вытворчасці ён перастаў спраўляцца са сваімі абавязкамі. Давялося шукаць замену. Але, нягледзячы на гэта, былы кіраўнік не застаўся без справы: выдатны спецыяліст (аграном па адукацыі) і сёння працягвае працаваць у той жа гаспадарцы.

— Але ёсць выпадкі, калі кіраўнік адпрацаваў 15-20 гадоў у гаспадарцы, магчыма, стаміўся, бо праца сапраўды вельмі складаная, ці не справіўся, то яго звальняюць без выдзялення вартага працоўнага месца, гэтым самым забываючыся на яго заслугі і прыніжаючы яго годнасць, — гаворыць **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Мастоўскага раёна Мікалай ОЛЬГАВІЧ**. — А людзі не сляпыя, яны ўсё бачаць. Хто пасля гэтага захоча стаць кіраўніком?

* * *

Я завітала ў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, дзе начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі, навукі і кадраў Любоў ТРАФІМЧЫК падняла яшчэ адну праблему, звязаную з падборам кіраўнікоў СВК.

— Любоў Яўгеньеўна, як вы лічыце, кіраўнікамі нараджаюцца ці становяцца?

— Адназначна нельга сказаць. Безумоўна, лідарскія задаткі павінны быць, але на адных задатках далёка не паедзеш. Вельмі важна разгледзець патэнцыйнага кіраўніка і даць яму магчымасць вырасці: кваліфікавана і своечасова арганізаваць яго падрыхтоўку.

— А хто займаецца падборам кіраўнікоў?

— Падбіраць вартых кіраўнікоў сельскагаспадарчай арганізацыі — прэрагатыва аддзела кадраў. Сёння ў кожным рэгіёне створаны рэзерв кіраўнікоў сельскагаспадарчых арганізацый. На кожнага кіраўніка маецца не менш за два рэзервісты. Летась з ліку рэзервістаў было прызначана 48 адсоткаў кіраўнікоў сельскагаспадарчых арганізацый, у 2007 годзе — 23 адсоткі. Але, як паказвае практыка, кадравая палітыка на месцах носіць пакуль фармальную афарбоўку.

— У чым праяўляецца гэты фармалізм?

— Мясцовае кіраўніцтва, работнікі аддзела кадраў чамусьці ігнаруюць распрацаваныя крытэрыі да падбору кіраўнікоў, якія ёсць ва ўсіх мясцовых камітэтах па сельскай гаспадарцы і харчаванні. Вось і атрымліваецца, што чалавек, які зусім не мае патэнцыялу кіраўніка, выпадкова трапляе ў лік рэзервістаў. Я цвёрда перакананая, што проста неабходна, каб у аддзеле кадраў працаваў прафесіянал, які разбіраецца ў людзях.

— А якімі асноўнымі крытэрыямі павінен кіравацца спецыяліст аддзела кадраў пры адборы кандыдатаў у кіраўнікі?

— Трэба прытрымлівацца сістэмнага падыходу: уважліва прааналізаваць як прафесійныя, так і асабістыя якасці прэтэндэнта на адказную пасаду. Кіраўнік з вялікай літары — гэта той, які развівае вытворчасць і паралельна вырашае пытанні павышэння ўзроўню жыцця і дабрабыту жыхароў, што там працуюць. Рэнтабельнасць вытворчасці залежыць ад прафесіяналізму кіраўніка, ад таго, наколькі ён зможа выпрацаваць стратэгію развіцця арганізацыі, пралічыць усё, у тым ліку магчымыя выдаткі вытворчасці. Кіраўнік павінен валодаць аналітычным складам мыслення, бачыць не толькі блізкія, але і далёкія перспектывы развіцця. Ад кіраўніка залежыць не ўсё (бо калі аб'яднаць дзве стратныя гаспадаркі, чаго зараз стараюцца не дапускаць, то нават кіраўніку з двума віхрамі складана будзе), але многае. Пра гэта сведчаць не адзінкавыя прыклады, калі дзве амаль аднолькавыя сярэднеразвітыя гаспадаркі, трапіўшы ў рукі двух розных кіраўнікоў, ідуць рознымі шляхамі развіцця. Адна крок за крокам набірае эфектыўнасць, а другая топчацца на месцы.

Што ж да асабістых якасцяў, то чалавечы фактар ва ўсе часы адыгрываў адну з вызначальных роляў. Кіраўнік сам фарміруе сваю каманду, і ад таго, наколькі ён зможа зрабіць работнікаў саюзнікамі, напрамую залежыць развіццё арганізацыі. Пазіцыя кіраўніка сельскагаспадарчай арганізацыі ў адносінах маладых спецыялістаў уплывае і на іх замацаванне ў вёсцы. Бо ад таго, як пройдзе перыяд адаптацыі маладога чалавека ў новых умовах, залежыць, ці застанецца ён не толькі ў гэтай арганізацыі, але і ў галіне наогул.

— Ці лёгка знайсці такую ідэальную кандыдатуру?

— Складана. Адны самі адмаўляюцца, бо не жадаюць узвальваць на сябе адказнасць, іншыя, здаецца, і не супраць, але не зусім ці зусім не адпавядаюць патрабаванням. Сапраўды, не кожны нават выдатны спецыяліст зможа справіцца з абавязкамі кіраўніка.

— Якую ролю пры выбары кіраўніка адыгрывае наяўнасць дыплома аб вышэйшай адукацыі?

— Сёння толькі 89 адсоткаў кіраўнікоў маюць вышэйшую прафесійную адукацыю. Паралельна з укараненнем у вытворчасць новых энергазберагальных і рэсурсазберагальных тэхналогій, пераходам сельскагаспадарчай галіны на інавацыйны шлях развіцця ставяцца і больш высокія патрабаванні да адукацыйнай падрыхтоўкі кіраўніка. Таму спецыялістам, якія не маюць вышэйшай адукацыі, але маюць добрыя вынікі ў працы, прапаноўваем навучанне па сістэме НІСПА (спецыяліст з сярэдняй спецыяльнай адукацыяй мае магчымасць без адрыву ад вытворчасці і ў скарочаны тэрмін атрымаць вышэйшую адукацыю). Сёння па сістэме НІСПА навучаецца 20 адсоткаў спецыялістаў.

Павысіць кваліфікацыю можна і ў Інстытуце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў АПК «БДАТУ», і на спецыяльных факультэтах, якія дзейнічаюць на базе сельскагаспадарчых ВНУ. Мы практыкуем некалькі формаў падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадраў: трохмесячныя і пяцімесячныя (увялі з гэтага года) курсы з адрывам ад вытворчасці. Такое ранжыраванне звязана з узроўнем падрыхтоўкі рэзервіста: калі чалавек ужо прайшоў школу кіравання на нейкім узроўні, то яму, магчыма, дастаткова трох месяцаў падрыхтоўкі, у адрозненне ад таго рэзервіста, які працаваў толькі на ўзроўні спецыяліста. Практыкуецца яшчэ і двухгадовая завочная падрыхтоўка рэзерву кадраў. На курсах яны атрымліваюць веды па эканоміцы, па новых эфектыўных тэхналогіях сельскагаспадарчай вытворчасці, тэхнічным забеспячэнні. Акрамя спецыялістаў-тэарэтыкаў, да выкладання прыцягваем практыкаў — кіраўнікоў дастаткова перспектыўных сельскагаспадарчых арганізацый, у якіх рэзервісты праходзяць стажыроўку. У змест вучэбных планаў уведзена дастатковая колькасць гадзін па дысцыпліне «Інфармацыйна-камп'ютарныя тэхналогіі», дзякуючы чаму слухачы атрымліваюць навыкі карыстання спецыяльнымі праграмамі, прымянення ва ўпраўленчай дзейнасці інтэрнэт-тэхналогій і г.д.

Акрамя таго, вядзецца падрыхтоўка перспектыўнага кадравага рэзерву з ліку студэнтаў старэйшых курсаў у чатырох аграрных ВНУ. Гэта студэнты, якія, як правіла, зарэкамендавалі сябе не толькі ў вучэбнай дзейнасці, але і, перш за ўсё, праявілі арганізатарскія і камунікатыўныя якасці, такія неабходныя сучаснаму кіраўніку, маладыя людзі са здаровымі амбіцыямі, якія непасрэдна зарыентаваныя на працу ў сельскагаспадарчай вытворчасці. Такім студэнтам, па іх жаданні, у апошнія два гады навучання выкладаем курс аграменеджменту. І паралельна з дыпломам спецыяліста яны дадаткова атрымліваюць кваліфікацыю «спецыяліст па кіраванні». Гэта наш залаты фонд. Ёсць база звестак, якая адсочвае кар'ерны рост гэтых выпускнікоў. Многія з іх адразу ж пасля заканчэння ВНУ займаюць пасады галоўных спецыялістаў (прызначаць іх адразу, без вопыту працы кіраўнікамі сельскагаспадарчых арганізацый, вядома, не зусім разумна). Тыя выпускнікі, якія непасрэдна на месцы добра сябе зарэкамендуюць, аўтаматычна залічваюцца ў рэзерв кадраў.

Надзея ДРЫЛА.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (17 лютага). Па гарызанталі: Цукарніца. Асада. Абат. Раздача. Арава. Ранак. Рапс. Антраша. Сподак. Дэка. Чайнік. Бахілы. Трал. Лён. Прага. Дэльта. Атон. Пюрэ. Рой. Сектар. Абабак. Акоп. Азу. Хобат. Кутас. Кандыдат. **Па вертыкалі:** Лыжачка. Чэк. Планшэт. Ратай. Траса. Нерат. Знакі. Агора. Каланок. Ара. Ахун. Нястача. Азот. Банк. Кубак. Цэдра. «Аса». Такса. Дэспат. Карэ. Народ. Лік. Вадэвіль. Гапак. Лётка. Скарына. Рапарт.

Сканворд (18 лютага). Па гарызанталі: Абсяг. Куляшоў. Азон. Якут. Бас. Кадр. Мат. Ліра. Юнга. Кір. Дасье. «Палтава». Рад. Сані. Ткач. Пералом. Фігура. Барабас. Кед. Мілорд. Танк. Рама. Дакар. Джаз. Старац. «Муму». Дах. Дробязь. **Па вертыкалі:** Гвадэлупа. Шпік. Брыль. Егер. Руда. Карсар. Мінск. Аліва. Лама. Грак. Радно. Драма. Зубр. Мележ. Рух. Квота. Адам. Сон. Брыз. Цуд. Чад. Вада. Страта. Мастак. Бак. Нагана. Караткевіч. Скрыжаль.

Віншуем з юбілеем былога начальніка Нараўлянскага аддзела ўнутраных спраў ***Аляксандра КУХАРЭНКУ****. Жадаем Аляксандру Васільевічу моцнага здароўя, поспехаў ва ўсіх справах.*

Супрацоўнікі.

Настаяцеля Свята-Пакроўскага храма вёскі Хабовічы Кобрынскага раёна ***Ігумена Аляксія (Карніцкага)*** *віншум з 50-годдзем. Жадаем мудрасці, цярпення, любові і доўгія гады быць побач з намі.*

Прыхаджане, паломнікі.

У **суд Рэчыцкага раёна Гомельскай вобласці** паступіла заява аб аб'яўленні памерлым **Ражка Вячаслава Мікалаевіча**, 1 лютага 1970 года нараджэння, ураджэнца г. Рэчыца Гомельскай вобласці, апошняе вядомае месца пражывання — Гомельская вобл., г. Рэчыца, вул. Спартыўная, 8. кв. 58. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра В.М. Ражка, паведаміць іх суду Рэчыцкага раёна на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

У **суд Салігорскага раёна і горада Салігорска Мінскай вобласці** паступіла заява аб аб'яўленні памерлым **Жукаўца Анатоля Фёдаравіча**, 27.10.1964 года нараджэння, ураджэнца г. Салігорска, апошняе вядомае месца жыхарства — Мінская вобласць, г. Салігорск, вул. Набярэжная, 16-233. Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра А.Ф. Жукаўца, паведаміць іх суду Салігорскага раёна і г. Салігорска Мінскай вобласці на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Суд Бераставіцкага раёна Гродзенскай вобласці просіць грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра **Курбата Аляксандра Барысавіча**, 1961 года нараджэння, ураджэнца г.п. Свіслач Гродзенскай вобласці, апошняе вядомае месца жыхарства — в. Ліснявічы, д. 10 Бераставіцкага раёна Гродзенскай вобласці, паведаміць іх суду на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

«ПЕСНЯРЫ» ЎСІХ ЧАСОЎ, ЗБІРАЙЦЕСЯ!

Слухай сваё

На юбілей легендарнага ансамбля плануецца запрасіць усіх былых удзельнікаў

Цяперашні год для брэнда «Песняроў» асаблівы — у верасні споўніцца 40 гадоў з моманту заснавання калектыву Уладзімірам Мулявіным. (Калі быць зусім дакладным, то 1 верасня 1969 года мастацкі савет сталічнай філармоніі даў дазвол калектыву «Лявоны» называцца ВІА і зацвердзіў рэпертуар. А праз год для ўдзелу ў IV Усесаюзным конкурсе артыстаў эстрады калектыву рэкамендавалі змяніць назву, і тады з'явіўся «Песняры»). І хоць дата гэтая не ідэальна «круглая», але тым не менш ёсць добрая нагода для святкавання — а мо, і доўгачаканага прымірэння ўсіх музыкантаў усіх калектываў, у назве якіх выкарыстоўваецца слова «Песняры».

Акрамя таго, і іншай творчай работы — рэпетыцыі, канцэрты, пашыў новых касцюмаў, запіс у студыі — таксама ніхто не адмяняў. Першы студыйны альбом Беларускі дзяржаўны ансамбль «Песняры» (менавіта ён афіцыйна лічыцца пераемнікам і захавальнікам спадчыны легендарнага калектыву) выпусціў у 2007 годзе. Цяпер жа ў планах, паводле слоў **дырэктара і мастацкага кіраўніка ансамбля Вячаслава ШАРАПАВА**, яшчэ.... сем! Першы з гэтых альбомаў — «Спадчына», складзены цалкам з песень Ігара Лучанка — слухачы змогуць ацаніць ужо напрыканцы лютага. Больш падрабязна пра новыя альбомы, перадсвяточныя планы і іх рэалізацыю мы і распыталі **Вячаслава ШАРАПАВА**.

— Альбом «Спадчына», напэўна, знамянуе 70-годдзе Ігара Міхайлавіча — на гэты дыск трапілі пераважна песні, найбольш запатрабаваныя і любімыя слухачамі — «Спадчына», «Алеся», «Вераніка» і іншыя. Праўда, ёсць і парачка новых работ, якія раней не выдаваліся: адна, «Вандроўная пташка», на вершы паэта Яна Чачота (яна таксама ўвойдзе пазней у яшчэ адзін наш альбом — песні на вершы беларускіх паэтаў XIX стагоддзя), другая, жартоўная «Смех дзявочы» — якую мы напісалі ў садружнасці з Ігарам Лучанком. Тыраж гэтага альбома напачатку будзе невялікім, а потым паглядзім — хацелася б прэзентаваць яго і ў Расіі.

— Апошнім часам меламаны звяртаюць увагу не толькі на змест чарговага дыска, але і на яго аздабленне. У гэтым сэнсе ці будзе штосьці адметнае?

— Мы хацелі б зрабіць гэтую падарункавую версію — каб была не звычайная пластыкавая каробачка з папяровай укладкай унутры, а кардонны буклет-кніжыца, якасны, з цікавым дызайнам. Але тут мы сутыкнуліся з праблемай — у Беларусі, аказваецца, гэта каштуе вельмі дорага...

— Акрамя альбома «Спадчына», какужыць, вы рыхтуеце яшчэ шэраг навінак?

— Так, плануем яшчэ некалькі. Сёлета, дай Бог, паспець выпусціць яшчэ альбом «Шчаслівасць» на вершы Янкі Купалы. Песні для яго ўжо ўсе гатовыя, аранжыроўкі дапрацуем, ужо некаторыя ёсць абсалютна гатовыя, некаторыя выконваем на канцэртах. Далей — альбом рускамоўных песень, які вельмі чакаюць у Расіі. Ён будзе называцца «Свет», і ў яго трапяць выключна новыя песні. Трэці альбом — «Раса нябёс», на вершы беларускіх паэтаў XIX стагоддзя, чацвёрты — на вершы беларускага паэта Валерыя Максімовіча, і, нарэшце, пяты — новыя беларускія песні на вершы розных беларускіх паэтаў. Яшчэ ў перспектыве шосты — апрацоўкі беларускіх народных песень, але гэтыя тры апошнія яшчэ далёкія да выпуску — не раней за 2010 год.

— Якія ў вас напалеонаўскія планы...

— Проста прыйшоў такі час: калектыў, так скажам, «саспеў». Мы ўжо адчуваем сябе на сцэне як адзін вялікі арганізм, як сыграная, цалкам сфарміраваная каманда. Наступіў найбольш прадуктыўны перыяд, і мы ў студыі працуем практычна ў дзве змены, з дзесяці раніцы да дзесяці вечара. Назапасілася вельмі многа добрага музычнага матэрыялу, таму цяпер будзем выдаваць яго, выдаваць і выдаваць.

— Такім чынам, сёлета слухачам варта чакаць яшчэ некалькі альбомаў «Песняроў». А да 40-годдзя ансамбля штонебудзь запланавана?

— Тут паступіла такая інфармацыя, што ўрад не рэкамендуе шырока адзначаць юбілеі, якія не кратныя 50. Таму мы найперш будзем арыентавацца на іншы юбілей — 65-годдзе вызвалення Беларусі. Гэта вельмі актуальна і, напэўна, найбольш прыярытэтна. І яшчэ ў нас вельмі важная задача — гэта экспарт, выход на міжнародны рынак. Цяпер мы хочам заручыцца нармальнай партнёрскай падтрымкай расійскіх, украінскіх, польскіх і прыбалтыйскіх кампаній, каб шырэй дэманстраваць сваю музыку ў гэтых краінах. Летась, напрыклад, план па экспарце, дадзены Міністэрствам культуры, мы выканалі аж на 400 працэнтаў — настолькі актыўна канцэртавалі. І цяпер колькасць канцэртаў не зменшыцца.

Усё ж зусім без увагі дзень народзінаў «Песняроў» не застанецца — паводле слоў дырэктара ансамбля, падчас сёлетняга фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» пройдзе вялікі канцэрт «Песняры збіраюць сяброў».

— Калі не сакрэт, сяброў — гэта кага? Прыхільнікі так даўно спадзяюцца, што «Песняры» розных пакаленняў калі-небудзь збяруцца разам...

— Вось мы і хочам гэта зрабіць, сабраць максімальную колькасць музыкантаў, якія калісьці працавалі ў складзе ансамбля. Прычым, падкрэслю, гаворка ідзе не пра гурты, якія выступаюць пад імем «Песняроў», а пра колішніх удзельнікаў — знакавых салістаў з іх самымі вядомымі песнямі. Магчыма, «Беларускія песняры», як калектыў, які даўно склаўся і мае ўласны рэпертуар, выступяць асобным блокам. Увогуле, хацелася б бачыць усіх артыстаў «Песняроў», якія цяпер жывуць за мяжой. Калі хто-небудзь захоча сыграць альбо праспяваць з намі — будзем толькі рады. Пакуль што існуе пэўная папярэдняя дамоўленасць, сазвоньваемся з некаторымі выканаўцамі, а што атрымаецца — убачым летам.

— 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў дакладна будзе прысвечана мноства культурных акцый. Ці плануеце і вы наладзіць адмысловы сольны канцэрт з песень на ваенную тэматыку?

— Спецыяльна такой «ваеннай» праграмы рабіць, напэўна, пакуль што не будзем. У «Песняроў» практычна кожная песня ў той ці іншай ступені раскрывае патрыятычную тэму. Сёлета падрыхтуем некалькі новых песень пра вайну і гэтым абмяжуемся. Магчыма, калі назбіраецца дастаткова матэрыялу, зробім такую канцэртную праграму і альбом да 65-годдзя Перамогі.

Гутарыла Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
Фота з архіва БДА «Песняры».

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.21	17.27	10.06
Віцебск —	7.13	17.14	10.01
Магілёў —	7.11	17.17	10.06
Гомель —	7.04	17.17	10.13
Брэст —	7.35	17.43	10.08
Гродна —	7.33	17.47	10.14

Месяц
Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны
Пр. *Марыі, Хрысціны, Дзмітрыя, Івана, Максіма, Юльяна.*
К. *Міраславы, Пятра.*

Фота Алены ГРЫЦКЕВІЧ.

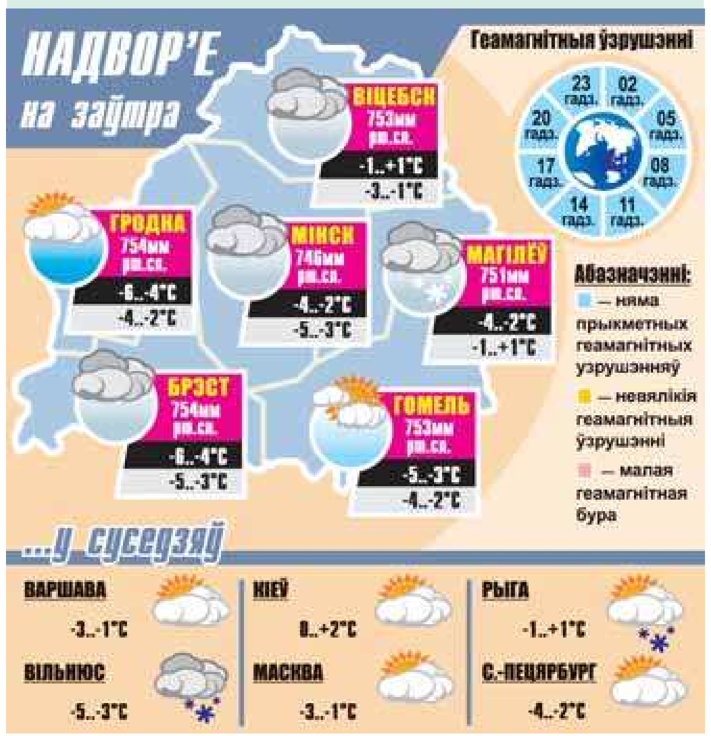

19 лютага

Дзве даты

1908 год — нарадзіўся Станіслаў Пятровіч Шушкевіч, вядомы беларускі паэт, заслужаны работнік культуры Беларусі. З'яўляўся членам літаратурнага аб'яднання «Маладняк». Працаваў у рэдакцыях газет «Звязда», «Літаратура і мастацтва», «Калгаснік Беларусі», у Дзяржаўнай бібліятэцы БССР. У 1936 годзе быў арыштаваны і асуджаны на 8 гадоў зняволення. У 1949 годзе паўторна рэпрэсаваны. Рэабілітаваны ў 1975 годзе. Аўтар паэтычных зборнікаў «Вершы», «Дарогаю вясны», «Навальніца» і інш., кнігі ўспамінаў «Вяртанне ў маладосць», твораў для дзяцей.

1473 год — нарадзіўся Мікалай Капернік, польскі астраном, стваральнік геліяцэнтрычнай сістэмы свету. Зрабіў пераварот у прыродазнаўстве, адмовіўшыся ад прынятага на працягу многіх вякоў вучэння аб цэнтральным становішчы Зямлі.

Цытата дня:

«Жыццё падобнае да гульняў: адны прыходзяць на іх паспаборнічаць, другія — гандляваць, а самыя шчаслівыя — паглядзець».

Піфагор Самоскі (VI стагоддзе да н.э.), старажытнагрэчаскі філосаф.

ХАТНЯЯ КАРМІЛІЦА

Свет і сусвет чалавека

У лютым пачынаўся ацёл кароў. Святога Вакулу, які ўшаноўваецца па праваслаўным календары, у народзе назвалі Вукола-Цялятнік, або Вукола-пастух.

● Шматлікія народы свету ўшаноўвалі кароўку-карміліцу як боскую недатыкальную істоту. У славян да каровы заўсёды было паважлівае, клапатлівае стаўленне, яна заўсёды займала галоўнае месца сярод свойскай жывёлы: «Селянін кароўкай жыве», «Карова на двары — ежа на стале», «Свойская цялушка лепш заморскай каровы».

● Адсюль вынікае і шэраг правілаў узаемаадносінаў гаспадара і кароўкі:

— карову біць — малака не піць;

— карова ў цяпле — малако на стале;

— смятану любішь — любі і карову карміць;

— нельга ставіць падойнік на стул ці кадку — «малако да вымені прыстане», г.зн. знікне;

— падчас дойкі каровы побач не павінна быць пабочных асобаў.

● Ступень важнасці і свяшчэнадзеяння падчас нараджэння дзіцяці і з'яўлення на свет цяляці амаль што аднолькавыя. Ацёл — гэта вельмі адказны момант, ад якога залежала здароўе не толькі цяляці, але і самой каровы — хатняй карміліцы, а значыць, залежаў і дабрабыт сям'і.

● Падчас ацёлу непажадана прысутнасць пабочных асобаў, каб «дрэнныя» вочы не наклікалі хваробы, таму карову і цялё неабходна было апырскаць святой хрышчэнскай вадой і абсыпаць чацвярговай соллю.

● Лічыцца, што цялё будзе добра расці, калі адразу пасля ацёлу абкурыць саскі каровы грамнічнай свечкай, чаборам. Каб карова не страціла малака, яе абсыпалі асвечаным на Спаса макам.

● Пэўныя дзеянні неабходна выконваць з паследам («месцам», «пасцеллю») цяляці. Паслед пажадана адразу закапаць у гной, каб карова яго не з'ела, у адваротным выпадку малако будзе пеніцца да наступнага ацёлу. Пры гэтым неабходна прачытаць замову:

«Матуля-рагуля, як ты стаіш, так і стой. З нагі на нагу не пераступай, хвастом не махай, галавой не круці, лёгка даіся і дадому заўсёды вярніся».

● Ёсць яшчэ адно правіла, якое добра ведае клапатлівая гаспадыня. Пасля ацёлу каровы неабходна ўважліва лічыць надоі. Толькі пасля трэцяга надою да каровы пускалі цялё, пасля дзявятага — варылі «малодзіва», і толькі пасля 40-га ўдою можна было піць сырадой.

● Словы, калі карова ацялілася:

— Добры дзень, кароўка!

— Здароў!

— Прыйшла к табе я і з хлебам і соллю, і ласкай, а ты ля мяне — малочна, а сама для сябе каб не была ўрочна.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнёмся!

Гаспадар — госцю:

— Пасвяціць вам на прыступкі?

— Не, дзякуй, я ўжо ўнізе ляжу.

☺

Дзве сяброўкі:

— Ты што такая сумная?

— Ды ўрач сказаў, што майму мужу засталося жыць ад сілы 3 месяцы.

— Так, я ўяўляю, як табе зараз цяжка.

— А як жа ж: ужо 4 месяцы прайшло, а ён усё яшчэ жывы...

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой зарошчая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 **№ 5 (294)**

Ягады бружмелю — супернікі чорным парэчкам

«Гады тры таму мы пасадзілі бружмель, як нам сказалі, гэта карысная з пункту гледжання народнай медыцыны расліна, але ягад яшчэ няма. Што трэба ведаць пры вырошчванні гэтай культуры?»

Л. Сцяжко, *г. Барысаў.*

Па-першае, для таго, каб бружмель (жимолость) пладаносіў, неабходна высаджваць як мінімум два гатункі для лепшага пераапылення і завязвання ягад.

У народнай медыцыне плады бружмелю выкарыстоўваюць пры хваробах страўніка, печані, жоўцевага пузыра, гіпертаніі, сардэчна-сасудзістай хваробе, малакроўі. Сокам ягад бружмелю лечаць язвы, лішаі, адвар ягад і лістоў выкарыстоўваюць для паласкання рота і горла, пры стаматытах, фарынгітах і ангіне. Пры кан'юктывіце вочы прамываюць настоем лістоў. Настойку кветак прымяняюць пры запаленні мачавога пузыра.

Бружмель — культура вельмі ранняя. Распускае лісты і цвіце ў пачатку красавіка, а ўжо ў маі можна есці ягады, адначасова з ранмімі гатункамі суніц. У пачатку красавіка яшчэ няма пчол, а вось чмялі, якія не баяцца халадоў, ужо лятаюць і з'яўляюцца адзінымі апыляльнікамі гэтай культуры. Веснавыя замаразкі (нават да мінус 7 градусаў) не пашкоджваюць кветкі і не ўплываюць на завязванне пладоў. Ягады на смак могуць супернічаць з ягадамі чорных парэчак, а пры перапрацоўцы патрабуюць намнога менш цукру. Яны змяшчаюць вітаміны Р, С, В1 і В2, правітамін А, мікра- і макраэлементы, антыбіётыкі. Ягады ў сырым альбо вараным выглядзе здымаюць боль у печані, 10—15 ягад — пякотку.

У нашых садах сустракаюцца гатункі Блакітнае верацяно, Сіняя птушка, Паўлаўская. Пасадку бружмелю праводзяць ранняй восенню — у канцы верасня — кастрычніку, каб расліна магла ўкараніцца. Веснавыя пасадкі непажаданыя (расліны рана распускаюць лісты, а карані яшчэ не ўхапіліся за зямлю). Кусты садзяць на адлегласці 1,2—1,5 м адно ад аднаго, абавязкова па 2-3 гатункі ў рад. Гэта зімастойкая культура. Паколькі ў прыродзе гэта лясная расліна, то і ў культуры добра пераносіць цень. Расце на самых разнастайных грунтах, непатрабавальная да іх. А вось дробная мачкаватая каранёвая сістэма пакутуе ад сухасці глебы. Рэгулярны паліў неабходны бружмелю на працягу ўсяго лета.

Садовыя замазкі

«Не заўсёды ёсць магчымасць купіць у краме садовую замазку, а яна вясной вельмі патрэбная. Ведаю, што яе можна зрабіць у хатніх умовах, падкажыце толькі, што і ў якіх прапорцыях трэба браць».

М. Іваноў, *Карэліцкі раён.*

Гліняная замазка. Яе гатуюць з дзвюх частак гліны, адной часткі каравяку з даданнем дробнай сечкі саломы ці сена. Разводзяць вадой да густога стану.

Садовы вар. У склад садовага вару ўваходзяць звычайна каніфоль, лой (тлушч) і воск. Каніфоль надае вару ліпкасць, воск — устойлівасць да атмасферных уздзеянняў, тлушч служыць для надання мяккай кансістэнцыі і папярэджвае растрэскванню замазкі. Бываюць цёплавадкія і халоднавадкія вары. Цёплавадкія больш цвёрдыя, яны размякчаюцца пад уздзеяннем цяпла рук. Халоднавадкія вары пластычныя ў халодным стане; для пластычнасці ў іх склад уводзяць спірт.

Цёплавадкі вар:

1. Каніфоль — 1 частка, воск — 2 часткі, лой несалёны — 1 частка.

У асобных бляшанках растапляюць на вогнішчы каніфоль і воск, затым змешваюць, дадаюць лой (лепш за ўсё бараноы) і тонкім струменем зліваюць у халодную ваду. Вар, які застывае, вымаюць з вады і скручваюць у камок. Замест каніфолі і воску можна выкарыстоўваць смалу. У якасці напаўняльніка дадаюць вохру або попел.

2. Парафін — 20 частак, каніфоль — 4 часткі, пакост (олифа) — 1 частка. Такі вар называюць парафінавым.

3. Каніфоль — 1,5 часткі, алей — 2 часткі, шкіпінар (дадаюць у астуджаную сумесь) — 1 частка.

4. Каніфоль — 2 часткі, воск — 2 часткі, алей — 2 часткі.

Халоднавадкі вар.

Каніфоль — 10 частак, шкіпінар — 5 частак, несалёны тук — 1 частка, спірт-дэнатурат — 2 часткі, вохра ці попел — 1 частка.

Найбольш даступным спосабам атрымання лячэбнай замазкі з'яўляецца сумесь з гліны, якая добра прыліпае, і свежы каравяк у роўных суадносінах (1:1). Гэтыя кампаненты змешваюць да атрымання аднароднай масы, якая па кансістэнцыі нагадвае сметанковае масла. Для лепшага эфекту рэкамендуецца дадаць на 1 кг замазкі 3—5 г байлетону або 3—8 г азафосу, разбаўленага напалам з вадой.

Паклапаціцеся пра птушак

Вы ведаеце, што нямала птушак застаецца ў нас зімаваць. Небяспека зімоўкі не ў маразах, а ў бяскорміцы. Падкормлівайце іх, завабліваючы ў сад. Вы аблегчыце долю птушак, дапаможаце пратрымацца да вясны, калі змайструеце кармушкі. Бліжэй да вясны падрыхтуйце для іх сінічнікі, шпакоўні і іншыя дамкі. І вясной, і летам птушкі адплацяць за клопат патроенай працавітасцю, знішчаючы шкоднікаў саду і агарода.

Зварыць агародніну трэба ўмець

Ці многія гаспадыні ведаюць, як правільна варыць агародніну? Галоўнае тут — захаваць пажыўныя рэчывы, вітаміны, мінеральныя солі, і пры гэтым агародніна павінна захаваць сваю прыродную афарбоўку і выгляд.

Агародніну з зялёнай афарбоўкай (лапаткі фасолі, гароху, ліставую капусту, шпінат і інш.) вараць у адкрытай пасудзіне, абдаючы кіпнем або на пары. Гэтак жа вараць квяцістую капусту, цыбулю, кальрабі. На 1 кг агародніны трэба браць 3-4 л вады, гэта значыць столькі, каб агародніна была пакрыта ёю не больш чым на 1—1,5 см. Чым менш вады, тым менш агародніна губляе пажыўных рычываў.

Сталовыя буракі вараць у закрытай пасудзіне. Невялікае падкісненне (воцатам, воцатнай кіслатой) садзейнічае захаванню натуральнай афарбоўкі буракоў.

Калі пераварыць агародніну з жоўтай і аранжавай афарбоўкай (морква, гарбуз, салодкі перац), фарбавальны пігмент карацін пераходзіць у ваду, а прадукт робіцца бледным. Таму агародніну з высокім утрыманнем караціну вараць на пары ці ў кіпні ў шчыльна закрытай пасудзіне.

Што любіць глаксінія

Глаксінія — вельмі прыгожая нізкарослая травяністая расліна. Яна добра прыжываецца ў пакаёвых умовах, ярка цвіце ў маі — верасні. Для добрага росту і цвіцення патрабуе цёплага, светлага месца і рэгулярнай падкормкі. Але ад прамых сонечных промняў яе трэба ахоўваць.

Паліваць трэба асцярожна, каб вада не трапіла на лісце. Для павышэння вільготнасці паветра апырскваць памяшканне, падаконнік, але не саму расліну. Можна побач з вазонам паставіць плоскую пасудзіну з вадой.

Глаксінія — клубнёвая расліна, якая патрабуе перыяду спакою. Таму пасля заканчэння цвіцення паліў памяншаюць. Перыяд спакою працягваецца з кастрычніка па студзень.

Размнажаюць глаксінію насеннем, сцябловымі і лісцёвымі чаранкамі, дзяленнем клубняў. У пакаёвых умовах насенне ўтвараецца пасля штучнага апылення. Яго высяваюць у студзені—лютым у сумесь з роўных частак лісцёвай, дзярновай, тарфяной глебы і пяску.

Увосень, калі наземная частка адмірае, расліну ставяць у халаднаватае месца на перыяд спакою. У лютым клубні перасаджваюць. Пры чаранкаванні вясной расліна зацвітае ўвосень. Калі гэтую ж працэдуру правесці ў канцы лета, то сукведдзе з'явіцца вясной наступнага года.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.538 Індэкс 63850. Зак. № 910. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12